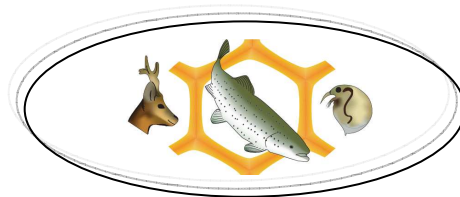

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AGRONOMSKI FAKULTET

*Zavod za ribarstvo, pčelarstvo, lovstvo
i specijalnu zoologiju*

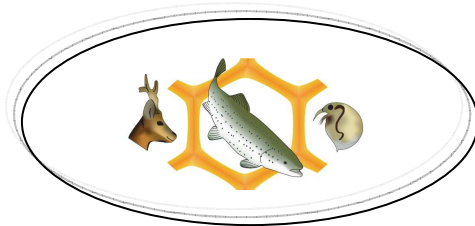
RIBOLOVNO-GOSPODARSKA OSNOVA

Javna ustanova Nacionalni park „Risnjak“

Zagreb, 2016

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AGRONOMSKI FAKULTET

***Zavod za ribarstvo, pčelarstvo, lovstvo
i specijalnu zoologiju***

RIBOLOVNO GOSPODARSKA OSNOVA

Javna ustanova Nacionalni park „Risnjak“

Stručna skupina:

Izv. prof. dr. sc. Marina Piria

Prof. dr. sc. Roman Safner

Doc. dr. sc. Nikica Šprem

Doc. dr. sc. Tea Tomljanović

Doc. dr. sc. Daniel Matulić

Prof. dr. sc. Ivica Aničić

Prof. dr. sc. Tomislav Treer

Zagreb, 2016

Sadržaj

1. UVOD	5
2. PODATCI O OVLAŠTENIKU RIBOLOVNOG PRAVA	8
2.1. Naziv, sjedište, adresa fizičke ili pravne osobe	9
3. PODATCI O RIBOLOVNOJ ZONI	10
3.1. Naziv ribolovnog područja i/ili ribolovne zone	11
3.2. Popis ribolovnih voda	12
4. PRESLIKE UGOVORA I RJEŠENJA	14
4.1. Rješenje o dodjeli ribolovnog prava	15
4.2. Ugovor o dodjeli ribolovnog prava	17
4.3. Rješenje o Uvjetima zaštite prirode	19
5. OSNOVNA FIZIOGRAFSKA OBILJEŽJA RIBOLOVNIH VODA	22
5.1. Dužina, dubina i površina ribolovnih voda	23
5.2. Lokacija istraživanja	23
6. HIDROGRAFSKA I BIOLOŠKA OBILJEŽJA RIBOLOVNIH VODA	26
6.1. Hidrografska obilježja i fizikalno kemijske osobine vode	27
6.2. Makroskopski beskralješnjaci	31
6.3. Ostala važnija flora i fauna ribolovne zone	35
6.4. Zaštita ostalih vodenih organizama ili za vodu vezanih organizama	37
7. OSNOVNA OBILJEŽJA IHTIOFAUNE RIBOLOVNIH VODA	38
8. HIGIJENSKO-SANITARNI UVJETI I OCJENA ZDRASTVENOG STANJA IHTIOFAUNE	41
8.1. Uzimanje i slanje materijala na laboratorijske pretrage	42
8.2. Bolesti riba koje se suzbijaju po zakonu	43
8.3. Uklanjanje uginule i bolesne ribe	44
9. MJERE ZAŠTITE I ODRŽIVOG GOSPODARENJA RIBLJIM ZALIHAMA TE NAČIN PROVOĐENJA TIH MJERA	45
9.1. Organizacija ribočuvarske službe	46
9.2. Problemi onečišćenja ribolovnih voda	47
9.3. Postupak u slučaju zagađenja vodotoka i pomora riba	48
9.4. Potencijalni zagađivači ribolovnog područja	48
9.5. Planiranje i organizacija premještanja ribe nakon poplava	48
9.6. Planiranje i organizacija uzgoja riba za poribljavanje	49

9.7. Planiranje selektivnog izlova onih vrsta riba koje ugrožavaju druge vrste	49
10. KOLIČINA DOZVOLJENOG GODIŠNJEG ULOVA RIBE	50
10.1. Maksimalna količina dozvoljenog dnevnog i godišnjeg ulova po vrstama.....	51
11. VRIJEME LOVA RIBA I NJIHOVA NAJMANJA DOZVOLJENA LOVNA DUŽINA	53
11.1. Određivanje lovostaja i najmanjih lovni dužina, te trajnog lovostaja	54
12. PROGRAM PORIBLJAVANJA	56
12.1. Opća načela poribljavanja	57
12.2. Količina i vrsta ribe po uzrasnim kategorijama na temelju biološkog potencijala.....	57
13. MJERE ZAŠTITE POSEBNIH STANIŠTA	58
13.1. Posebne mjere zaštite.....	59
14. EKONOMSKA OSNOVA KORIŠTENJA RIBOLOVNOG PODRUČJA I/ILI RIBOLOVNE ZONE	60
14.1. Predviđeni broj ribiča na ribolovnom području i/ili ribolovnoj zoni.....	62
15. VRSTE I NAČIN UPORABE DOZVOLJENIH RIBOLOVNIH SREDSTAVA I MAMACA	63
15.1. Vrste i način uporabe dozvoljenih ribolovnih sredstava	64
16. ORGANIZACIJA RIBOČUVARSKE SLUŽBE	65
16.1. Struktura ribočuvarske službe	66
16.2. Plan rada ribočuvarske službe	67
16.3. Ovlasti ribočuvara.....	67
16.4. Plan edukacije ribočuvara.....	69
17. NAPOMENA	70
17.1. Zakon o zaštiti prirode.....	71
17.2. Godišnji plan.....	71

1. UVOD

Slatkovodno ribarstvo u smislu Zakona o slatkovodnom ribarstvu (NN 49/05) je gospodarenje ribama slatkih (kopnenih) voda, a obuhvaća ribolov, poribljavanje, akvakulturu, zaštitu riba i njihovih staništa. Ribe u slatkim vodama koriste se na održiv način koji pridonosi očuvanju biološke raznolikosti, ekoloških sustava i dijelovi su prirode od interesa za Republiku Hrvatsku te imaju njezinu osobitu zaštitu koja se provodi sukladno odredbama Zakona o slatkovodnom ribarstvu.

Za ribolovno područje ili ribolovnu zonu izrađuje se gospodarska osnova koja predstavlja temeljni dokument za gospodarenje pojedinim ribolovnim područjem ili ribolovnom zonom. Tijekom zakonskog roka važenja za koje se donosi gospodarska osnova pruža ovlaštenicima ribolovnog prava uvid u stvarno stanje ribolovnih voda kroz fizikalno-kemijske, biološke i ihtiološke značajke, te uz procjenu godišnje produkcije. Na osnovi tih saznanja donose se ribarsko-gospodarstvene mjere glede zaštite ribolovnog područja, povećanja stupnja produkcije te povećanja mogućnosti iskorištenja ribolovnog područja/zone do prirodnog maksimuma koje se ostvaruje kroz poribljavanje. Gospodarska osnova vrijedi trajno uz trajni monitoring, a najkasnije do isteka roka od šest godina od dana potvrđivanja gospodarske osnove mora se obaviti revizija gospodarske osnove (Zakon o slatkovodnom ribarstvu N.N. 49/05). Revizija gospodarske osnove mora obuhvatiti osnovna obilježja ihtiofaune, mjere zaštite i održavanje ribljih zaliha te količinu dopuštenog ulova ribe. Ukoliko je tijekom razdoblja važenja gospodarske osnove došlo do promjena u elementima gospodarske osnove mora se obaviti revizija za te elemente (Pravilnik o športskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu N.N. 82/05; 1/06; 139/06 i 52/10). Prema Zakonu o slatkovodnom ribarstvu, ovlašteniku ribolovnog prava zabranjeno je ribolovnim vodama gospodariti, a ribičima loviti ribe, suprotno gospodarskoj osnovi i godišnjem planu. Povrh toga sve mjere zaštite i korištenja voda moraju biti u skladu s propisima o vodama.

Čovjek svojim načinom življenja, sporo ali neprekidno, mijenja površinu našeg planeta. Poznato je da je onečišćen okoliš prijetnja budućem razvitku, a briga za očuvanjem prirode je preduvjet učinkovitog razvoja i unaprjeđenja poljoprivrede i turizma kao gospodarskih grana od posebnog značaja za Republiku Hrvatsku. Značenje ribolovaca i članova ribolovnih organizacija, njihova prisutnost na vodama i briga za područja kojim gospodare, od neprocjenjive je važnosti. Ribič je osoba koja se bavi športskim ribolovom na temelju važeće dozvole za [sportski ribolov](#), a pri tome

u punoj mjeri uživa etiku sportskog ribolova, poštuje opće i ribolovne propise i etički se ponaša prema ribama i drugim vodenim organizmima, kao i njihovom prirodnom staništu. Kako bi se znao ispravno odnositi prema tim organizmima i staništu, on treba poznavati neke njihove značajke. Ova ribolovno gospodarska osnova izrađena je sukladno Zakonu o slatkovodnom ribarstvu (N.N. 49/05; 14/14) i Pravilniku o športskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu (N.N. 82/05; 1/06; 139/06, 1/06, 52/10 i 14/14, 4/15).

Odredbe ribolovno gospodarske osnove obvezujuće su za ovlaštenika ribolovnog prava pa stoga i za ribiče koji love ribu na području/zoni ovlaštenika, a ne pridržavanje istih povlači prekršajnu odgovornost sukladno Zakonu o slatkovodnom ribarstvu.

2. PODATCI O OVLAŠTENIKU RIBOLOVNOG PRAVA

2.1. Naziv, sjedište, adresa fizičke ili pravne osobe

Ribolovnim područjem ili ribolovnom zonom gospodari ovlaštenik temeljem ribolovnog prava. Ribolovno pravo je temeljni dokument koji ovlašteniku omogućava gospodarenje određenim ribolovnim područjem ili određenom ribolovnom zonom u skladu s važećom gospodarskom osnovom i godišnjim planom. Ribolovno područje jest područje određenog vodotoka sa svim njegovim pritocima i plavnim područjima, odnosno područje stajaćih voda koje predstavlja biološku, hidrografsku i gospodarsku cjelinu i ima uvjete za ribolov, akvakulturu i zaštitu riba, stručno sustavno praćenje i primjenu mjera od važnosti za razvitak slatkovodnog ribarstva. Ribolovna zona je dio ribolovnog područja. Ribolovno pravo stječe fizička ili pravna osoba temeljem javnog natječaja kojeg provodi resorno ministarstvo (Ministarstvo poljoprivrede).

Odluku o raspisivanju javnog natječaja za dodjelu ribolovnog prava, kao i uvjete natječaja utvrđuje ministar. S ovlaštenikom koji je dobio ribolovno pravo ministar sklapa ugovor na 20 godina, a ovlaštenik ne smije to pravo prenositi na drugu fizičku ili pravnu osobu. Ovlaštenik ribolovnog prava, a podrazumijeva se i gospodarenje ribolovnim vodama unutar zaštićenih dijelova prirode u kojima je dopušten ribolov, odgovoran je za održivo gospodarenje raspoloživim ribljim fondom i dužan je provoditi njegovu zaštitu sukladno odredbama Zakona o slatkovodnom ribarstvu i Zakona o zaštiti prirode, te njihovih provedbenih akata. Ujedno je dužan osigurati stručno vođenje poslova gospodarenja ribolovnim područjem ili ribolovnom zonom. Stručno vođenje poslova gospodarenja može obavljati stručna osoba koja je položila stručni ispit za gospodarenje ribolovnim područjem ili ribolovnom zonom. Uvjerenje o položenom stručnom ispitu izdaje resorno ministarstvo koje vodi i upisnik o položenim stručnim ispitima. U slučaju promjene namjene ribolovnog područja ili ribolovne zone ministar će rješenjem oduzeti ribolovno pravo na tom ribolovnom području ili u toj ribolovnoj zoni.

Ovlaštenik ribolovnog prava na vodama koje su obrađene u ovoj ribolovno-gospodarskoj osnovi je Javna ustanova "Nacionalni park Risnjak", OIB: 09269345925, Bijela Vodica 48, 51317 Crni Lug, koju zastupa Miljenko Gašparac e-mail: np-risnjak@ri.t-com.hr, tel. +385 (0)51 836 133, +385 (0)51 836 261, fax. +385 (0)51 836 116.

3. PODATCI O RIBOLOVNOJ ZONI

3.1. Naziv ribolovnog područja i/ili ribolovne zone

Ugovorom o dodjeli ribolovnog prava Klasa: UP/I 324-02/15-01/105 Ur. broj: 525-13/0545-15-2 od 30. rujna 2015. godine ribolovno pravo je dodijeljeno Javnoj ustanovi „Nacionalni parku Risnjak“ unutar granica NP Risnjak utvrđenih Zakonom o proglašenju šume „Risnjak“ Nacionalnim parkom (NN 43/1953 i 13/1997).

3.2. Popis ribolovnih voda

Ovlaštenik ribolovnog prava Javna ustanova „Nacionalni park Risnjak“ dobio je ribolovno pravo obavljanja športskog ribolova u ribolovnom području Kupa u ribolovnoj zoni unutar granica Nacionalnog parka „Risnjak“ utvrđenih Zakonom o proglašenju Šume Risnjak nacionalnim parkom (NN 43/53 i 13/97) (Slika 3.2.1.).

Ribolovna zona započinje cca 2 km nizvodno od samog izvora rijeke Kupe, na području od Srednjih Kupara «Malni» do utoka Čabranke u Kupu (mjesto Hrvatsko) u dužini od 3256 m. Površina ribolovne vode kod srednjeg vodostaja je 10,54 ha odnosno 10540 m².

Slika 3.2.1. Zemljopisna karta NP Risnjak

Slika 3.2.2. Ribolovna zona NP Risnjak

4. PRESLIKE UGOVORA I RJEŠENJA

4.1. Rješenje o dodjeli ribolovnog prava

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

10000 Zagreb, Ul. grada Vukovara 78, P.P. 1034
Telefon: 61 06 111, Telefax: 61 09 201

KLASA: UP/I-324-02/15-01/105
URBROJ: 525-13/0545-15-2
Zagreb, 30. rujna 2015. godine

Na temelju članka 25. stavka 11. Zakona o slatkovodnom ribarstvu ("Narodne novine", broj 106/2001, 7/2001, 174/2004, 10/2005-ispisak, 49/2005-pročišćeni tekst i 14/2014) i članka 96. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine", broj 47/2009), u postupku provođenja javnog natječaja za dodjelu ribolovnog prava, Ministar poljoprivrede donosi sljedeće

RJEŠENJE

1. Javnoj ustanovi „Nacionalni park Risnjak“, iz Crnog Luga, Bijela Vodica 48, MBS: 040093810, OIB: 09269345925 (u daljnjem tekstu: ovlaštenik ribolovnog prava) dodjeljuje se ribolovno pravo u ribolovnom području Kupa za ribolovnu zonu unutar granica Nacionalnog parka „Risnjak“ utvrđenih Zakonom o proglašenju šume Risnjak nacionalnim parkom („Narodne novine“, broj 43/1953, 13/1997).

2. Ovlaštenik ribolovnog prava iz točke 1. ovoga rješenja ne smije prenositi ribolovno pravo na drugu fizičku ili pravnu osobu.

3. Temeljem ovog rješenja Ministar poljoprivrede i ovlaštenik ribolovnog prava sklopiti će Ugovor o dodjeli ribolovnog prava.

Obrazloženje

Ministarstvo poljoprivrede raspisalo je javni natječaj za dodjelu ribolovnog prava (u daljnjem tekstu: natječaj) koji je objavljen 3. lipnja 2015. godine u „Narodnim novinama“, broj 61/2015 (Klasa: 324-02/15-01/31, Urbroj: 525-13/0515-15-1 od 21. svibnja 2015. godine). Rok za dostavu ponuda iz navedenog natječaja bio je 3. srpnja 2015. godine. Temeljem odredbe članka 25. stavaka 7. i 8. Zakona o slatkovodnom ribarstvu ("Narodne novine", broj 106/2001, 7/2001, 174/2004, 10/2005-ispisak, 49/2005-pročišćeni tekst i 14/2014), Ministar poljoprivrede imenovao je predsjednika, članove i tajnika Povjerenstva za provođenje natječaja (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), te je navedeno rješenje objavljeno dana 17. travnja 2015. godine u „Narodnim novinama“, broj 43/2015 (Klasa: 324-01/14-01/2066, Urbroj: 525-13/0545-15-22 od 9. travnja 2015. godine). Povjerenstvo je održalo sjednicu dana 28. rujna 2015. godine te je na temelju zaključaka donesenih na sjednici uputilo Ministru poljoprivrede prijedlog za donošenje odluke za dodjelu ribolovnog prava odabranim ponuditeljima kao i prijedlog za sklapanje ugovora o dodjeli ribolovnog prava sa istima

(Zapisnik sa sjednice Klasa: 324-02/15-01/31, Urbroj: 525-13/0879-15-5 od 29. rujna 2015. godine).

Predmet natječaja bila je dodjela ribolovnog prava za izdvojene ribolovne zone: jezero u Sv. Đurđu u općini Sv. Đurđ i jezero Otok (k.č.1800) u gradu Ludbregu (Varaždinska županija), šljunčara Gornjak-Donji Vukojevac u općini Lekenik (Sisačko-moslavačka županija) te dijela rijeke Une u granicama Zadarske županije, za ribolovne zone unutar gradova Dubrovnik, Metković i Ploče, te općina Konavle, Zažablje, Kula Norinska i Pojezerje (Dubrovačko-neretvanska županija). Nadalje, predmet natječaja bila je dodjela ribolovnog prava za ribolovne zone unutar zaštićenih područja prirode (Park prirode „Lonjsko polje“ osim ribolovnih voda unutar navedenih granica za koje je ribolovno pravo dodijeljeno ovlaštenicima ribolovnog prava temeljem prethodnih javnih natječaja za dodjelu ribolovnog prava, Park prirode „Kopački rit“, Park prirode „Vransko jezero“ i Nacionalni park „Risnjak“).

Povjerenstvo je utvrdilo da je za ribolovnu zonu unutar granica Nacionalnog parka „Risnjak“ utvrđenih Zakonom o proglašenju šume Risnjak nacionalnim parkom („Narodne novine“, broj 43/1953, 13/1997) dostavljena jedna prijava i to Javne ustanove „Nacionalni park Risnjak“ iz Crnog Luga, Bijela Vodica 48. Povjerenstvo je utvrdilo da je navedena prijava pristigla u propisanom roku, da je potpuna i uvezana, te da sadrži sve elemente navedene u točki 3. teksta natječaja.

Nakon razmatranja navedene prijave, a sukladno mjerilima navedenima u tekstu natječaja, Povjerenstvo je uputilo prijedlog Ministru poljoprivrede za donošenje odluke da se Javnoj ustanovi „Nacionalni park Risnjak“ dodijeli ribolovno pravo unutar granica Nacionalnog parka „Risnjak“ utvrđenih Zakonom o proglašenju šume Risnjak nacionalnim parkom („Narodne novine“, broj 43/1953, 13/1997).

Sa navedenim ovlaštenikom ribolovnog prava iz točke 1. ovoga rješenja Ministar poljoprivrede će sklopiti Ugovor o dodjeli ribolovnog prava sukladno članku 25. Zakona o slatkovodnom ribarstvu („Narodne novine“, broj 106/2001, 7/2001, 174/2004, 10/2005-isppravak, 49/2005-pročišćeni tekst i 14/2014).

S obzirom na gore navedeno, riješeno je kao u izreci ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe nadležnom Upravnom sudu Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka rješenja.

Dostaviti:

1. Javna ustanova „Nacionalni park Risnjak“
51317 Crni Lug, Bijela Vodica 48;
2. Hrvatski športsko ribolovni savez
10000 Zagreb, Trg K. Ćosića 11;
3. Sektor ribarske inspekcije, ovdje;
4. Evidencija, ovdje.

4.2. Ugovor o dodjeli ribolovnog prava

Temeljem članka 25. stavka 12. Zakona o slatkovodnom ribarstvu („Narodne novine“, broj 106/2001, 7/2003, 174/2004, 10/2005 – ispravak, 49/2005-pročišćeni tekst i 14/2014), članka 150. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/2009) i rješenja o dodjeli ribolovnog prava Klasa: UP/I 324-02/15-01/105, Urbroj: 525-13/0545-15-2 od 30. rujna 2015. godine,

Ministarstvo poljoprivrede (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), Ulica grada Vukovara 78, Zagreb, OIB: 76767369197, koje zastupa ministar **Tihomir Jakovina**, s jedne strane

i

Javna ustanova „Nacionalni park Risnjak“ (u daljnjem tekstu: ovlaštenik ribolovnog prava), Bijela Vodica 48, Crni Lug, OIB: 09269345925, koju zastupa **Miljenko Gašparac** s druge strane, sklopili su

UGOVOR o dodjeli ribolovnog prava

Članak 1.

Ovim Ugovorom Ministarstvo i ovlaštenik ribolovnog prava uređuju međusobna prava i obveze sukladno članku 26. Zakona o slatkovodnom ribarstvu („Narodne novine“, broj 106/2001, 7/2003, 174/2004, 10/2005 – ispravak, 49/2005-pročišćeni tekst i 14/2014), - u daljnjem tekstu: Zakon, i rješenju o dodjeli ribolovnog prava Klasa: UP/I 324-02/15-01/105, Urbroj: 525-13/0545-15-2 od 30. rujna 2015. godine, koje je sastavni dio ovog Ugovora.

Članak 2.

Ugovorne strane obvezuju se postupati u skladu s odredbama ovog Ugovora kao i Zakona i propisa donesenih na temelju istog.

Članak 3.

Ovlaštenik ribolovnog prava obvezuje se gospodariti u ribolovnom području Kupa u ribolovnoj zoni unutar granica Nacionalnog parka „Risnjak“ utvrđenih Zakonom o proglašenju šume Risnjak nacionalnim parkom („Narodne novine“, broj 43/1953, 13/1997), tako da u navedenoj ribolovnoj zoni za koju mu je dodijeljeno ribolovno pravo omogućiti obavljanje športskog ribolova.

Članak 4.

Ovlaštenik ribolovnog prava obvezuje se gospodariti, pridržavati se uvjeta i poduzimati mjere koje su određene u gospodarskoj osnovi za unapređenje ribarstva i godišnjem planu gospodarenja za ribolovnu zonu iz članka 3. ovog Ugovora.

Članak 5.

Ovaj Ugovor sukladno članku 25. stavku 12. Zakona sklapa se na rok od 20 godina od dana potpisivanja istog.

Članak 6.

Ovlaštenik ribolovnog prava sukladno članku 33. stavku 2. Zakona obvezan je u roku od godine dana od dana sklapanja ovog Ugovora izraditi gospodarsku osnovu za ribolovnu zonu iz članka 3. ovog Ugovora.

Članak 7.

Upravni nadzor nad provođenjem odredbi ovog Ugovora obavlja Ministarstvo.

Članak 8.

Ukoliko se ovlaštenik ribolovnog prava ne pridržava odredbi ovog Ugovora, ministar može sukladno članku 28. Zakona rješenjem oduzeti ribolovno pravo, čime i ovaj Ugovor prestaje važiti.

Članak 9.

Ovaj Ugovor prestaje važiti prestankom postojanja ovlaštenika ribolovnog prava.

Članak 10.

Ugovorene strane suglasne su da će sve nesporazume u izvršavanju ovog Ugovora rješavati sporazumno, u protivnom ugovaraju nadležnost stvarno nadležnog suda u Zagrebu.

Članak 11.

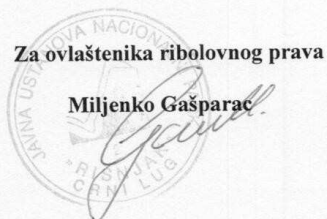
Ovaj Ugovor sastavljen je u četiri (4) jednaka primjerka, od kojih svaka ugovorna strana zadržava po dva (2) primjerka.

Članak 12.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja obiju strana.

Klasa: UP/I 324-02/15-01/105
Urbroj: 525-13/0545-15-3
Zagreb, 30. rujna 2015.

Ugovor potpisan dana 21.10. 2015. godine

4.3. Rješenje o Uvjetima zaštite prirode

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01 / 3717 111 fax: 01 / 4866 100

KLASA: UP/I 612-07/15-71/204
URBROJ: 517-07-2-2-16-4
Zagreb, 25. siječanj 2016.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode temeljem članaka 20., 45. i 236. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 80/2013), povodom zahtjeva Javne ustanove „Nacionalni park Risnjak“, Bijela Vodica 48, 51 317 Crni Lug, za izdavanje uvjeta zaštite prirode u svrhu izrade Ribolovno gospodarske osnove za ribolovne vode ovlaštenika ribolovnog prava za ribolovnu zonu unutar granica Nacionalnog parka „Risnjak“ utvrđenih Zakonom o proglašenju šume Risnjak nacionalnim parkom (Narodne novine, broj 43/1953, 13/1997), donosi

RJEŠENJE

I. Javnoj ustanovi „Nacionalni park Risnjak“, Bijela Vodica 48, 51 317 Crni Lug, za izradu Ribolovno gospodarske osnove ovlaštenika ribolovnog prava sukladno rješenju Ministarstva poljoprivrede i šumarstva (KLASA: UP/I-324-02/15-01/105; URBROJ: 525-13/0545-15-2 od 30.09.2015.) u ribolovnom području Kupa, izdaju se

uvjeti zaštite prirode

1. Obavljanje ribolova mora biti usklađeno s Odlukom o donošenju Prostornog plana Nacionalnog parka "Risnjak" (Narodne novine, broj 23/01), Planom upravljanja Nacionalnog parka Risnjak i Godišnjim programima zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja Nacionalnog parka Risnjak
2. Ribolovno gospodarsku osnovu za ribolovne vode ovlaštenik ribolovnog prava Javna ustanova „Nacionalni park Risnjak“, dužan je uskladiti sa zakonskim i podzakonskim aktima te međunarodnim konvencijama (popis propisa u prilogu).
3. Zabranjuje se zadržavanje ulova, poribljavanje i prihrana ribljeg fonda u cilju postizanje ciljeva zonacije režima zaštite Nacionalnog parka Risnjak odnosno zaštite i očuvanja prirodnih staništa i procesa, bioraznolikosti te ugroženih, strogo zaštićenih, endemskih i rijetkih vrsta na području predmetnih voda. Obavljanje ribolova dozvoljeno je samo i isključivo na način „ulovi-pusti“.
4. Tijekom vremenskog razdoblja pojava poplava zabranjuje se obavljanje ribolova na prostorima izvan korita ribolovnih voda.
5. Ovlaštenik ribolovnog prava dužan je pratiti stanje strogo zaštićenih, ugroženih i ciljanih vrsta riba područja ekološke mreže HR2000642 Kupa na ribolovnim vodama kojima gospodari, voditi evidenciju ulova, niti jedan primjerak ne smije zadržati nakon ulova već prema načelu „ulovi-pusti“ mora odmah vratiti u vodu iz koje je ulovljen te godišnje izvještavati Hrvatsku agenciju za okoliš i prirodu o stanju i mogućim promjenama, a najkasnije do 31. ožujka za prethodnu godinu

- prema obrascu – popis godišnjeg ulova u športskom ribolovu kojeg je propisala Uprava za ribarstvo Ministarstva poljoprivrede Republike Hrvatske.
6. Nužno je dopustiti neograničeni izlov (uz zabranu vraćanja u vodu) stranih vrsta riba u ribolovnim vodama ovlaštenika ribolovnog prava Javne ustanove „Nacionalni park Risnjak“ (popis u pravitku).
 7. Na ovom području obitavaju i ostale ugrožene, strogo zaštićene vrste, te nije dopušteno njihovo uznemiravanje od strane ribiča ili drugih posjetitelja.
 8. U svrhu sprječavanja krivolova i nezakonitog ribolova potrebno je pojačati ribočuvarski nadzor kao i broj ribočuvara, što će se odrediti ribolovno-gospodarskom osnovom.
 9. Ribiči su dužni svoj otpad iznijeti izvan zaštićenog područja i propisno zbrinuti.
 10. Uz ovo Rješenje koje je sastavni dio Programa gospodarenja, priložena je i Stručna podloga zaštite prirode za Ribolovno-gospodarsku osnovu za ribolovne vode ovlaštenika ribolovnog prava Javne ustanove „Nacionalni park Risnjak“, a koju je izradila Hrvatska agencija za okoliš i prirodu.

II. Nakon ugradnje uvjeta iz točke I. Ribolovno gospodarsku osnovu za ribolovne vode ovlaštenika ribolovnog prava Javne ustanove „Nacionalni park Risnjak“, potrebno je dostaviti ovom Ministarstvu na izdavanje prethodne suglasnosti.

Obrazloženje

Javna ustanova „Nacionalni park Risnjak“, Bijela Vodica 48, 51 317 Crni Lug, podnijela je Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Upravi za zaštitu prirode zahtjev za izdavanje uvjeta zaštite prirode kako bi isti bili ugrađeni u Ribolovno gospodarsku osnovu ovlaštenika ribolovnog prava sukladno rješenju Ministarstva poljoprivrede i šumarstva (KLASA: UP/I-324-02/15-01/105; URBROJ: 525-13/0545-15-2 od 30.09.2015.) u ribolovnom području Kupa.

Navedeni plan gospodarenja prirodnim dobrom obuhvaća zaštićena područja, te je sukladno članku 22. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 80/2013) potrebno isti dostaviti na izdavanje prethodne suglasnosti.

Članak 20. Zakona o zaštiti prirode propisuje da u postupku izrade planova gospodarenja prirodnim dobrima vlasnici, nositelji prava ili izrađivači planova dužni su od ovog Ministarstva ishoditi uvjete zaštite prirode, članak 45. propisuje da za planove i programe, za koje posebnim propisom nije određena obveza strateške procjene, Ocjenu prihvatljivosti provodi Ministarstvo u postupku izdavanja uvjeta i prethodne suglasnosti, a članak 236. propisuje da pravne i fizičke osobe koje gospodare i/ili upravljaju prirodnim dobrima dužne su uskladiti planove gospodarenja prirodnim dobrima s odredbama Zakona o zaštiti prirode prilikom njihove obnove ili prve izmjene i/ili dopune.

Razmatrajući predmetni zahtjev sa stanovišta zaštite prirode te imajući u vidu svrhu i značaj istog, ovo Ministarstvo nalazi da treba utvrditi i uvrstiti uvjete zaštite prirode u navedeni plan gospodarenja prirodnim dobrom, te je stoga riješeno kao u izreci.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Ovo je Rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima

prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog Rješenja.

Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Privitak: kao u tekstu

Dostaviti:

1. Javne ustanove „Nacionalni park Risnjak“, Bijela Vodica 48, 51 317 Crni Lug
2. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za ribarstvo, Planinska 2, 10 000 Zagreb, na znanje
3. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Radnička cesta 80, 10 000 Zagreb, na znanje
4. Uprava za inspekcijske poslove, Sektor inspekcije zaštite prirode, ovdje
5. U spis predmeta, ovdje

5. OSNOVNA FIZIOGRAFSKA OBILJEŽJA RIBOLOVNIH VODA

5.1. Dužina, dubina i površina ribolovnih voda

Ovlaštenik ribolovnog prava Javna ustanova „Nacionalni park „Risnjak“ dobio je ribolovno pravo u ribolovnom području Kupa za ribolovnu zonu unutar Nacionalnog parka „Risnjak“ koja se proteže u dužini od 3256 m od mjesta Srednji Kupari do mjesta Hrvatsko. Površina ribolovne vode je 10,54 ha odnosno 10540 m².

5.2. Lokacija istraživanja

Na slikama 5.2.1. i 5.2.2. prikazane su lokacije istraživanja na rijeci Kupi koje pripadaju dodijeljenoj ribolovnoj zoni.

Slika 5.2.1. Lokacija *Kupari*

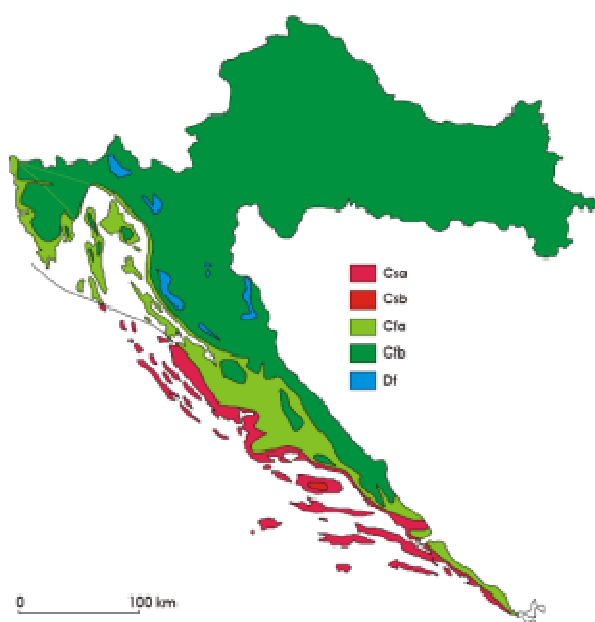
Slika 5.2.2. Lokacija *Ušće*

5.3. Osnovna obilježja klime ribolovnog područja i/ili zone

Znanstvena klasifikacija klime Hrvatske izvršena je po Köppenovim kriterijima (Slika 5.3.1.). Hrvatska se nalazi u sjevernom umjerenom pojasu. Sa sjeverozapada se stalno osjeća utjecaj Atlantskog oceana, nepresušnog izvora topline i vodene pare. Iz tog područja pušu tzv. zonalni zapadni vjetrovi, ili pojednostavnjeno, zapadni vjetrovi. Prema Köppenovoj podjeli ribolovna zona nalazi se u području umjereno tople vlažne klime (Cfb) koja vlada u najvećem dijelu Hrvatske. Karakteristična je za cijeli panonski i peripanonski prostor, te najveći dio gorske Hrvatske (u ranijem razdoblju svrstavana kao hladnija klima Cfc). Osim toga pod utjecajem je i vlažna borealna klima (Df). Nacionalni park Risnjak pod utjecajem je klimatskih obilježja Jadrana i kontinentalnog podneblja koji se sukobljavaju na ovom području i određuju posebnost klime. Ugodno umjerena topla ljeta sa srednjom temperaturom do 20°C smjenjuju se uz kišovite jeseni i proljeća do dugih, snježnih i hladnih zima. U višim predjelima pravilno se smanjuju srednje vrijednosti temperatura, a rastu količine oborina što je povezano sa količinom zračne vlage, intenzitetom naoblake, magle i sl. Naoblaka je maksimalna u studenom i prosincu, a minimalna u srpnju.

Cijeli je prostor karakterističan po tipičnim krškim formacijama dolina i ponikvi sa svojom posebnom mikroklimom. Oni predstavljaju zaseban životni prostor s vlastitim biljnim zajednicama i tipičnom temperaturnom inverzijom, što njihov okoliš čini

potpuno drugačijim od neposredne okoline.

Slika 5.3.1. Geografska raspodjela klimatskih tipova po W. Köppenu u Hrvatskoj u standardnom razdoblju 1961.-1990.: Cfa, umjereno topla vlažna klima s vrućim ljetom; Cfb, umjerena topla vlažna klima s toplim ljetom; Csa, sredozemna klima s vrućim ljetom; Csb, sredozemna klima s toplim klimom; Df, vlažna borealna klima

6. HIDROGRAFSKA i BIOLOŠKA OBILJEŽJA RIBOLOVNIH VODA

6.1. Hidrografska obilježja i fizikalno kemijske osobine vode

6.1.1. Hidrografska obilježja

Drenažni bazen rijeke Kupe, površine 10.000 km² je veliki supraregionalni bazen, koji ima centralnu poziciju u Hrvatskoj, a djelomično se proteže i na dvije susjedne države (Sloveniju i Bosnu i Hercegovinu). Sjevero-zapadni dio bazena predstavlja značajne vodne resurse za Hrvatsku i Sloveniju.

Unatoč velikim količinama kiše i snijega što padnu na ovom području u masivu Risnjaka i Snježnika ima samo nekoliko slabih izvora, dok tri trajna izvora na području gorske livade Leska stvaraju mali potok koji ponorom otječe prema izvoru Kupe. Izvor se nalazi u sjeveroistočnom dijelu Parka i predstavlja hidrogeološku specifičnost ovog kraja.

Krški izvor rijeke Kupe nalazi se u podnožju planine Risnjak na 313 m nadmorske visine. Od izvora, Kupa teče oko 5 km unutar šumom bogatog područja Nacionalnog Parka Risnjak, kojega karakteriziraju bogat biodiverzitet i krški fenomeni. Na rubu Nacionalnog Parka Risnjak, rijeka Kupa prima prvu veću pritoku, rijeku Čabranku.

Brojna hidrogeokemijska istraživanja izvorske vode provedena su kako bi se utvrdila kakvoća i kvaliteta izvorske vode rijeke Kupe. Dobiveni podaci pokazuju vrlo dobru kvalitetu izvorske vode, a vrlo velike količine istjecanja na izvoru Kupe potvrđuju činjenicu da se radi o jednom od najvećih drenažnih sustava Gorskog kotara. Osim toga kvaliteta vode koja prolazi NP Risnjak pripada vodama I-II vrste i povoljna je za rast i razvoj potočne pastrve, lipljana i peša.

Pretežni dio NP Risnjak izgrađen je od vapnenca i dolomita s vrlo izraženim krškim oblicima (škrape, točila, ponikve, ponori, jame itd). U visinskom pogledu Nacionalni park proteže se od 290 m nad morem kod sela Hrvatsko u dolini rijeke Kupe, do 1528 m koliko iznosi visina najvišeg vrha u masivu Risnjaka – Veliki Risnjak te zajedno s masivom Snježnika predstavlja klimatsku i vegetacijsku pregradu između primorskih i kopnenih dijelova Hrvatske.

6.1.2. Fizikalno kemijske osobine vode

S obzirom da je voda idealno otapalo i da u prirodi ne postoji kemijski sasvim čista voda, neminovno je da će kvaliteta vode, ovisno o atmosferskim prilikama, biti promjenjiva. Stoga, osnovne parametre kvalitete vode koji su važni za život akvatičnih organizama, moraju se kontrolirati tijekom godišnjih razdoblja. Narušavanjem tih fizikalno – kemijskih i bioloških karakteristika voda prouzročili bi nepoželjne promjene po život i zdravlje riba i drugih organizama u vodi.

Voda kao životni prostor djeluje na živa bića svojim fizikalnim i kemijskim karakteristikama. Procjenljivost pojedinih čimbenika ima ekološko značenje za hidrobionte, jer uvjetuje karakteristične biološke cikluse, rasprostranjenost vrsta, brojnost i dr.

Za zdravlje i razvoj riba kritični su slijedeći faktori: koncentracija otopljenog kisika, amonijaka, nitrata, nitrita, vodikovih iona (pH), organske tvari, veće temperaturne oscilacije, te donekle koncentracija ugljičnog dioksida, mineralni sastav te razna zagađenja kemikalijama i organskom masom. U vodotocima, jezerima, mrtvicama kao i uzgojnim objektima te njihovoj bližoj okolici kvaliteta vode oscilira i kao posljedica bioloških procesa u toj specifičnoj sredini.

Analitičke vrijednosti pojedinih fizikalno - kemijskih parametra na dvije istraživane lokacije, prikazane su u tablici 6.1.2.1.

Tablica 6.1.2.1. Srednje vrijednosti (\bar{X}) fizikalno – kemijskih svojstava istraživanih lokacija

Pokazatelj	Lokacija Kupari	Lokacija Ušće
Temp. Vode °C	13,6	13,7
Boja	Nema	Nema
Miris	Nema	Nema
Cond. $\mu\text{S}/\text{cm}$ (provodljivost)	408	441
O₂ mg l⁻¹	10,2	11,3
O₂ %	109	113
Slob. CO₂ mg l⁻¹	0,1	0,2
Utrošak KMnO₄ u mg O₂ l⁻¹	2,21	4,109

NH₃ mg l⁻¹	0	0
Ca tvrdoća kao CaCO₃ mg l⁻¹	0,43	0,06
Ca⁺ mg l⁻¹	0,172	0
Mg tvrdoća kao CaCO₃ mg l⁻¹	1,79	1,17
Mg⁺ mg l⁻¹	0,435	0,284
NO₃⁻ mg l⁻¹	0	0
NO₂⁻ mg l⁻¹	0	0,066
PO₄³⁻ mg l⁻¹	0,08	0,1
Slobodni Cl mg l⁻¹	0,06	0,02
pH	7,88	7,73
Alkalinitet	0,35	0,37
Salinitet (‰)	0	0

Kao što je vidljivo iz prikazane tablice, temperature površinskog sloja vode neznatno se razlikuju na obje lokacije, ovisno o mjesecu uzorkovanja. Optimalna temperatura vode za rast i razvoj hladnovodnih vrsta riba je u granicama od 8 - 17°C. Tijekom istraživanja na površini nije uočena vidljiva otpadna tvar kao ni specifičan miris.

pH vrijednost je vrlo bitan čimbenik u procesima izmjene tvari. Ako je medij suviše kiseo smanjuje se mogućnost iskorištavanja hrane, što za posljedicu ima sporiji rast, dok u jako alkalnoj sredini se smanjuje propustljivost epitela kože za izmjenu plinova i soli pa se smanjuje otpornost prema bolestima. Reakcija vode – pH vrijednosti iznosila je 7,73 – 7,88 što je značajka slabo alkalnih voda.

Kisik se stvara u vodi fotosintezom autotrofnih biljaka i ulaskom iz atmosfere, a troši se disanjem biljnih i životinjskih organizama ali i drugim oksidacijskim procesima u vodi. U različitim ekosistemima (tekućice – stajaćice) režim kisika je različit. Dok u stajaćicama ono varira obzirom na slojevitost (dubinu) vode, kod tekućica varira ovisno o longitudinalnoj zoni vode. Zonom preživljavanja za salmonidne vrsta riba smatra se 3 - 5 mg O₂L⁻¹. Temeljem analize otopljenog kisika u vodi, utvrdili smo da se vrijednosti otopljenog kisika kreću od 10-11 mg L⁻¹ na obje lokacije što po tablicama kakvoće vode, pokazatelja režima kisika, spadaju u I. vrstu voda

Slobodni ugljik-(IV)-oksid u vodi nije postojan i podložan je manjem ili većem kolebanju, njegova prisutnost rezultat je intenziteta disanja vodenih organizama i razgradnje organske tvari, te temperature. Utvrđene vrijednosti nalaze se unutar

poželjnih vrijednosti, te prisutni ugljik-(IV)-oksid u vodi ne narušava funkciju riba i ne djeluje nepovoljno na otpornost organizama.

Količina organske tvari izražene kao potrošak KMnO_4 kretala se u rasponu od $0,1 - 0,2 \text{ mg L}^{-1}$ na obje lokacije što su očekivano niske vrijednosti za ovakav tip vode.

Kalcij i magnezij su važni elementi za život biocenoza i za regulaciju reakcije vode. Rijeka Kupa je siromašna kalcijevim i magnezijevim ionima.

Ioni amonijaka nastaju pri procesu razgradnje u anaerobnim uvjetima, a u prisustvu kisika prelaze u nitratni oblik. Dušik vezan u obliku amonijaka nije utvrđen. Od mineralnih soli analizirani su nitriti, nitrati i fosfati. Nitriti su pronađeni samo na lokaciji Ušće u vrijednosti od 0.066 mg L^{-1} što je značajka voda II. vrste. U slatkim vodama fosfat nalazimo u obliku fosfornog iona. U prirodnim sistemima nije raširen jer ga uvelike koriste živa bića, međutim djelovanjem ljudskih aktivnosti dolazi do njegova povećanja u vodenoj sredini što dovodi do povećanja rasta vodenog bilja, te posljedično tome eutrofikacije. Koncentracije fosfata na obje lokacije su niske.

Količinu ukupnih iona moguće je odrediti preko koduktiviteta ili provodljivosti (sposobnosti prolaska električne struje kroz vodu). Čista voda stvara veliki otpor prolasku elektrona, a konduktivitet je inverzna vrijednost prolasku elektrona ($\mu\text{S/cm}$). Kada je voda siromašna sa otopljenim solima, često u njoj dominiraju silikati u pijesku. U aridnim područjima, evaporacija dovodi do koncentracije natrijevih i kloridnih iona što dovodi do podizanja otopljenih soli i konduktiviteta. Količina otopljenih soli u uskoj je vezi sa biološkom produktivnosti i djeluje na stvaranje stabilnog kemijskog sustava. Provodljivost na obje istraživane lokacije se kretala od $401 - 441 \mu\text{S/cm}$, prema čemu ona ulazi u vodu I vrste.

Na temelju dobivenih rezultata može se zaključiti da kvaliteta vode prema važećoj klasifikaciji spada u kategoriju I-II vrste te je pogodna za život salmonida.

6.2. Makroskopski beskralješnjaci

Fauna dna čini prirodnu hranu jezera pa je poznavanje kvalitativnog i kvantitativnog sastava zajednice makroskopskih beskralješnjaka vrlo važno za određivanje bioprodukcije istraživanog područja/zone.

Svaki raspoloživi supstrat može biti adekvatno stanište za ove organizme, uključujući vodeno bilje, korijenje vodenog bilja i drveća, otpalo lišće i ostatke biljnog materijala, mulj, pijesak, obraštaj na kamenju, pa čak i predmeti koji se nalaze u vodi. Makroskopski beskralješnjaci su vrlo su važni u hranidbenoj mreži svih organizama koji žive u vodenom mediju, pa tako i riba. Mnoge vrste su važne za preradu organskog materijala i kruženje tvari u prirodi. Prisutni su u svim tipovima staništa, a reagiraju na širok spektar potencijalnih zagađivača vodenog medija. Zbog toga se makroskopski beskralješnjaci koriste i kao pouzdan pokazatelj kvalitete vode. Svaka promjena fizikalnih i kemijskih osobina mogu biti presudne za biomasu i diverzitet beskralješnjaka.

Uzorkovanje beskraljašnjaka je bilo usmjereno na procjenu taksonomskog bogatstva i sastava zajednica, kao i varijacije njihovih abundanci. Njihova osjetljivost omogućuje kvantificiranje utjecaja kakvoće voda odnosno praćenje razvoja algi ili kontaminacija različitim otrovima.

Obuhvaćene su tri komponente staništa (tip supstrata, dubina vodotoka i protok). Za svaku lokaciju prikupljeno je 20 uzoraka Surberovom dredžom s otvorima oka mrežice od 500 µm.

Tablica 6.2.1. Tipovi supstrata (substrates) i pripadajuće oznake (codes)

Codes	Substrates
S9	Bryophytes
S8	Submerged spermaphytes
S7	Coarse organic elements (litter, branchage, roots)
S6	Large mineral sediments (stones, pebbles) (2.5 to 25 cm)
S5	Coarse aggregates (0.25 to 2.5 cm)
S4	Emerged spermaphytes
S3	Fine sediments (< 0.1 mm)
S2	Sands and silts (< 0.25 cm)
S1	Rock, slab (< 25 cm)
S0	Algae

Tablica 6.2.2. Oznake korištene pri izmjerenom protoku (water velocity) i dubini (water depth)

Codes	Water velocity (cm.s ⁻¹)	Codes	Water depth (cm)
V1	< 5	H1	< 5
V3	6-25	H2	6-25
V5	26-75	H3	26-50
V4	76-150	H4	51-100
V2	> 151	H5	>101

Prikupljeni materijal je fiksiran u 95%-tnom alkoholu. Skupine Ephemeroptera, Trichoptera, Plecoptera, Coleoptera, Heteroptera, Odonata, Mollusca, Annelida osim Oligochaeta su identificirane do rodova, a ostali taksoni do porodica.

Rijeka Kupa, naročito na području NP Risnjak je izrazito bogata različitim vrstama vodenih makroskopskih beskralješnjaka. Kvalitativan sastav je prikazan u Tablici 6.2.3.

Table 6.2.3: Sastav makroskopskih beskralješnjaka izvorišnog dijela rijeke Kupe u području NP Risnjak

				SAMPLES																				TOTAL	
Stream Kupa		Number of sample (1/20 m ²)		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
Site K1		Substrates		BRY	GAL	BRY	GAL	DAL	BLO	GAL	LIT	LIT	SAB	BLO	GRA	GRA	BRY	GAL	BLO	BRY	GAL	GAL	BRY		
Commune Kupa, just after spring		Water velocity (classes)		V4	V4	V3	V5	V3	V5	V3	V1	V1	V1	V4	V5	V5	V5	V5	V4	V5	V3	V4	V4		
Date 27.5.2015		Water depth (cm)		20	25	30	70	30	50	50	70	100	90	40	40	50	50	50	40	30	30	40	20		
PHYLUM/CLASSES	ORDER	Family	Genus																						
INSECTS	PLECOPTERA	Leuctridae	<i>Leuctra</i>		4		1									45	9				6	15			
		Perlodidae	<i>Isoperla</i> <i>Perlodes</i>	38		6		3			1				9		3			1	21		8	251	
		Taeniopterygidae	<i>Brachyptera</i>	3	1	2				7	1						5				14	3	2	6	
		Nemouridae	<i>Protonemura</i> <i>Nemoura</i>	1102	2	449				2	10				1	38		1	229		2	605		8	2808
	EPHEMEROPTERA	Baetidae	<i>Baetis</i>		3	37			2	1											1		1	1	
		Heptageniidae	<i>Ecdyonurus</i> <i>Rhithrogena</i>	1	4		10			3	5		1		3		2		4	6		32	12		
	TRICHOPTERA	Odontoceridae	<i>Odontocerum</i>										1		11										
		Rhyacophilidae	<i>Rhyacophila</i>	10		3	2			5	4				3			17	1	13	15	4	1	28	
		Limnephilidae	<i>Annitella</i>			1			23						3										
			<i>Drusus</i> <i>Potamophylax</i>					1							1				6						
	COLEOPTERA	Elmidae	<i>Elmis</i>	22		26	1				2				2	5		64		8	9	6	1	64	
			<i>Esolus</i> <i>Riolus</i>			1																		1	
	DIPTERA	Athericidae																2		1			1		
		Ceratopogonidae												1										1	
		Chironomidae		18	27	35	145			65	13	3	59	9	11	11	9	26	19	116	13	61	29	28	
		Limoniidae			1						1		1	4		1	2			1		3	1		
		Psychodidae		551		1					2			1											
		Simuliidae		2			1															1			
		Tabanidae											1	5											
	CRUSTACEA	AMPHIPODS	Gammaridae	<i>Gammarus</i>	443	4	71	5		6	40	40	130	7	36	2	13	587	1	45	176	140	12	499	
	MOLLUSCS	BIVALVES	Sphaeriidae	<i>Pisidium</i>										1											
		GASTROPODS	Ancylidae	<i>Ancylus</i>			3		3			11										1			
			Hydrobiidae	<i>Sadleriana</i>						1	36	12	2	17	4	1		2			5	1			
OLIGOCHAETES												27	1			2						1			
TURBELLARIA	TRICLADIDA	Dugesidae	<i>Dugesia</i>		2													1	3				2		
		Planariidae	<i>Polycelis</i>			2																			
NEMATODES				1	1		7			1			1						1	2	1	1	1		
BRYOZOAIRES													1							1					
HYDRACHNIDIA				2	1	14			4						8			15	3	32	2		7		
Abundance				2196	51	652	176	29	95	127	57	233	52	119	66	50	953	30	244	854	255	109	3690	10.038	
																								Diversity	35

Tablica 6.2.4: Sastav makroskopskih beskraljajšnjaka rijeke Kupe, mjesto Kupari, u području NP Risnjak

			SAMPLES																		TOTAL				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		19	20		
PHYLUM/CLASSES	ORDER	Family	Genus	Number of sample (1/20 m ²)																					
				Substrates																					
				Water velocity (classes)																					
				Water depth (cm)																					
			BLO	BRY	BLO	BRY	SAB	BRY	GAL	CHV	GAL	GAL	BLO	GAL	GRA	GRA	BLO	BLO	BRY	GAL	LIT	BLO			
			V3	V3	V1	V5	V1	V4	V5	V3	V4	V3	V5	V1	V1	V3	V4	V2	V2	V2	V5	V3	V5		
			30	15	30	30	50	45	25	20	50	60	45	25	35	60	50	50	60	90	40	15			
INSECTS	PLECOPTERA	Leuctridae	<i>Leuctra</i>	25	1	9	1		2	2		12	89		1	43	134	37	1		263	180	2		
		Perlidae	<i>Dinocras</i>	2	1				8	3		1		1							5	1		4	
		Chloroperlidae	<i>Chloroperla</i>		1									1			2								
		Perlodidae	<i>Isoperla</i>			1					1	6				4							7		
		Nemouridae	<i>Protonemura</i> <i>Nemoura</i>	52	25	2	515		855	4			1			1		2	17	837		61	4		
	EPHEMEROPTERA	Baetidae	<i>Baetis</i>	3	6		12	1	12	1					5	3			1	26	2		1	8	
		Siphonuridae	<i>Siphonurus</i>								1														
		Leptophlebiidae	<i>Habroleptoides</i>	1		1										1									
		Ephemereillidae	<i>Torleya</i> <i>Serratella</i>	3	5	1					5	1	1	1	1	2		1		2		3	1	18	2
		Heptageniidae	<i>Epeorus</i>	2							3				4		1		13					1	
			<i>Ecdyonurus</i>	15		13					11		4	4	6	25		1	6			24	1	10	
			<i>Rhithrogena</i>								1								2						
	TRICHOPTERA	Brachycentridae	<i>Micrasema</i>	12	5		26	1	40	36		3		5	6		1		1	93	1		2		
		Hydropsychidae	<i>Hydropsyche</i>						3	1			1	1					2						
		Hydroptilidae	<i>Hydroptila</i>																			1			
		Odontoceridae	<i>Odontocerum</i>	1				1		1						3	1								
		Psychomyiidae	<i>Psychomyia</i>	1						1		2							1		1	2		1	
		Rhyacophilidae	<i>Rhyacophila</i>	11	1		19		28	2			1	2						1	24			1	
		Limnephilidae	<i>Drusus</i>														1							1	
			<i>Allogamus</i> <i>Halesus</i> <i>Eccisopteryx</i>						3				2	3		1	7	14					2		
Sericostomatidae		<i>Sericostoma</i>	1				1									3	6					9			
COLEOPTERA		Elmidae	<i>Elmis</i>	4			3		53	3		3	1	5	2		1	3		39	3	4			
	<i>Esolus</i>		1								2	2	2	2	3		6		2	4	2				
	<i>Limnius</i>		3		1	1	1	2			23	5		9	2	13			14	3	2				
	Dytiscidae											1			4										
Hydraenidae	<i>Hydraena</i> <i>Ochtebius</i>				1								1	1		4	1					4			
DIPTERA	Athericidae											1		2											
	Ceratopogonidae							1					1				1								
	Chironomidae		143	115	15	284	2	303	6	4	24	3	17	2	4	3	26	5	180	5	38	12			
	Empididae		6			5		20																	
	Limoniidae		17		3		1	1		2	2	3	5		2	5	3			4	1				
	Psychodidae			8		155		2	1	1			2		2							1			
	Simuliidae					4		5				2			1		1	53	4	2		1			
Stratiomyidae			1																		1				
CRUSTACEA	AMPHIPODS	Gammaridae	<i>Gammarus</i>	17	1	2	10		7	63	5	1		24		1	2		26		9	2			
GASTEROPODS	Ancylidae	<i>Ancylus</i>	1							2				4											
	Hydrobiidae	<i>Sadleriana</i>			1		1					1				1									
OLIGOCHAETES			1			1		12		2	1	7		2	3	2			1	2					
HYDRACHNIDIA			5	7	2	9		18	1		9	1		1	1		9	1	11	15	11	4			
Abundance			327	177	53	1046	12	1372	148	22	93	125	60	81	91	175	114	128	1230	342	351	61	6.008		
Diversity																						45			

6.3. Ostala važnija flora i fauna ribolovne zone

Masiv Risnjaka je oduvijek bio poznat po bogatoj flori, razvijenoj u različitim mikroklimatskim i geološkim uvjetima. Ta je različitost osnova za razmjerno visoku florističku raznolikost. Tijekom terenskih i drugih aktivnosti, a za potrebe izrade Plana upravljanja, provedena je prostorno sistematizirana inventarizacija flore na cijelom području Nacionalnog parka Risnjak. Glavna odlika flore Nacionalnog parka je ukupno relativno velik broj svojti, čak 1148 vrsta i podvrsta. Tijekom terenskih istraživanja provedenih tijekom 2004.- 2006. potvrđeno je i kartirano 83% od svih do sada poznatih svojti navedenih za područje u literaturi. Značajan je udio ugroženih svojti od 2% u odnosu na ukupno zabilježen broj svojti. Zastupljenost svojti koje uživaju zaštitu međunarodnih konvencija također je relativno velika, te doseže 7,1% u odnosu na ukupno zabilježen broj svojti. Dobro očuvane klimazonalne biljne zajednice, osobito šumske, s autentičnim sastavnom biljnih vrsta daju Nacionalnom parku osobitu vrijednost.

Područje Risnjaka je i tijekom povijesti i danas životni prostor smeđeg medvjeda (*Ursus arctos*), vuka (*Canis lupus*) i risa (*Lynx lynx*). Ove vrste ovise o velikim mirnim prostranstvima koja ne uznemiravaju ljudi, kao i o brojnim životinjama koje predstavljaju njihovu tipičnu lovinu. Broj divokoza (*Rupicapra rupicapra*) opada i njihovo ponovno uvođenje u prirodu (reintrodukcija) jedan je od akcijskih planova u okviru Plana upravljanja. Populacija običnih jelena (*Cervus elaphus*) i srna (*Capreolus capreolus*) je premala za kapacitet staništa. Prisutna je i divlja svinja (*Sus scrofa*) čija je populacija stabilna.

Ris je vjerojatno najrjeđa i najskrivenija zvijer koja obitava u Europi. Samo rijetki lovci ili prirodoznanci pronalaze tragove risa ili samu životinju. Risa ima tako malo da ga se rijetko vidi i njegova se prisutnost često previdi. Međutim, ris predstavlja važnu kariku prehrambenog lanca u ekosustavu Risnjaka. Osim toga, ris je također kumovao imenu Nacionalnog parka.

Risnjak je trenutno jedno od rijetkih ključnih područja Hrvatske za opstanak risa. U Europi je teško pronaći velike neiskorištene planinske šume što Nacionalni park Risnjak i njegovu okolinu čini jednim od posljednjih utočišta velikih zvijeri Europe. Upravljanje velikim zvijerima (ris, vuk, medvjed) je u Hrvatskoj riješeno Planovima gospodarenja temeljem kojih se izrađuju kratkoročni Akcijski planovi gospodarenja.

Procjenjuje se da danas u Hrvatskoj živi ukupno 160 do 210 vukova. Vuk je naveden kao ugrožena vrsta na Crvenom popisu IUCN-a i zakonom je zabranjen njegov lov. Glavna staništa vukova u Hrvatskoj su krški ekosustavi koji se nalaze u Gorskom kotaru, Lici i Dalmaciji, gdje živi većina vučje populacije. Kroz LIFE Projekt zaštite i upravljanja vukovima u Hrvatskoj u Nacionalnom parku Risnjak i oko njega stalno se putem radio-telemetrije prate dva vučja čopora (Risnjački čopor i Snježnički čopor).

Smeđi medvjedi se u Hrvatskoj istražuju naročito u predjelu oko Nacionalnog parka Risnjak i to od 80-tih godina prošlog stoljeća. Tipično obitavalište svakog pojedinog medvjeda veće je od prostora Nacionalnog parka, što znači da je za očuvanje medvjeda i ostalih velikih zvijeri granica Nacionalnog parka premala.

Utjecajno područje od najmanje 500 m oko granica Nacionalnog parka mora se strogo primijeniti, jer brojna lovišta u okolici pokušavaju namamiti medvjede iz prostora Nacionalnog parka do hranilišta koja se nalaze u njegovoj neposrednoj blizini.

Ukupno je na području Nacionalnog parka Risnjaka i njegovoj užoj okolici do sada zabilježeno 114 vrsta ptica. U samom Nacionalnom parku se gnijezdi 78 vrsta ptica, a većinom su to gnjezdarice šumskih staništa.

Jedna trećina gnjezdarica (26 vrsta) nalazi se na Crvenom popisu ugroženih biljaka i životinja Hrvatske (Radović i sur. 2004): jedna vrsta tetrijeb gluhan (*Tetrao urogallus*) ima status ugrožene vrste (EN), dvije vrste sivi sokol (*Falco peregrinus*) i mali ćuk (*Glaucidium passerinum*) status rizične vrste (VU), osam vrsta status niskorizične vrste (NT), a 13 vrsta status najmanje zabrinjavajuće vrste (LC) u Hrvatskoj.

Na europskoj razini četiri vrste gnjezdarica imaju status rizične vrste, jedna ima status rijetke vrste, a deset vrsta je u statusu vrste čija je europska populacija u opadanju. Dvanaest vrsta gnjezdarica nalazi se na Dodatku I Direktive o pticama, a 59 vrsta na Dodatku II Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernske konvencije).

Za uspostavu praćenja stanja (monitoringa) odabrane su četiri vrste: jastrebača *Strix uralensis*, šumska sova *Strix aluco*, planinski djetlić *Picoides leucotos* i troprsti djetlić *Picoides tridactylus*. Za ove vrste određeni su transekti i sakupljeni temeljni podaci za buduće praćenje stanja njihovih populacija.

6.4. Zaštita ostalih vodenih organizama ili za vodu vezanih organizama

O vodi ne ovise samo organizmi koji žive u vodi, već i oni koji su izvan nje. Svi oni imaju važnu ulogu u ekosustavu. Ljudska djelatnost utječe na biodiverzitet pa je stoga potrebno veliku važnost pridati i zaštiti prirodnih staništa ostalih vrsta organizama. Posebno se to odnosi na zaštitu pojedinih ugroženih i rijetkih vrsta kao što su vodozemci i gmazovi, ptice i sisavci (Pravilnika o proglašavanju divljih svojiti zaštićenim i strogo zaštićenim *N. N. br. 7/06*). Osim toga, neophodno se pridržavati i Zakona o zaštiti prirode, Zakona o vodama i Zakona o otpadu.

Za organizme koji su posebno zaštićeni Zakonom predviđene su i odštetne cijene ukoliko ih se ugrožava, ubija ili ranjava (Pravilnik o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama NN 84/96).

7. OSNOVNA OBILJEŽJA IHTIOFAUNE RIBOLOVNIH VODA

7.1. Materijal i metode

Ribe su lovljene elektroagregatom marke Hans Grassl (EL 63 II, 220/440 V, 17,8 / 8,9 A), optimalnim za ovu vrstu istraživanja (Halačka, Jurajda, 1994), u listopadu 2014. na dvije lokacije rijeke Kupe. Ulov je na licu mjesta determiniran po vrstama uz izmjeru mase i ukupne dužine. Kvantitativan sastav u tablici 7.2.1. izražen je prema broju ulovljenih primjeraka i pripadajućoj masi.

7.2. Kvalitativno kvantitativni sastav ihtiopopulacije

Na ribolovnom području/zoni ulovljeno je ukupno 3 riblje vrste koje su svrstane u 2 porodice.

Na ovom području dominira lipljan sa preko 82 % brojnosti i 94 % biomase, što i nije iznenađujuće s obzirom da promatrani vodotok pripada upravo području lipljana prema ribarskoj zonaciji. Prikupljeni podaci prikazani su sumarno s obje istraživane lokacije s obzirom da se radi o dva bliska lokaliteta. Osim lipljana, na istraživanim postajama još obitavaju pastrva i peš (Tablica 7.2.1.).

Tablica 7.2.1. Kvalitativno kvantitativni sastav ihtiopopulacije rijeke Kupe u listopadu 2014. g. (vrijednosti se odnose na površinu 400m²)

Vrsta	Broj		Masa	
	n	%	grama	%
Lipljan (<i>Thymallus thymallus</i>)	43	82,69	11119,60	94,52
Pastrva (<i>Salmo trutta</i>)	8	15,38	628,70	5,34
Peš (<i>Cottus gobio</i>)	1	1,92	16,20	0,14
Ukupno	52	100,00	11764,50	100,00

7.3. Godišnji prirast važnijih ribljih vrsta

Godišnja ihtioprodukcija ribolovnog područja NP Risnjak iznosi 19,62 kg ha⁻¹ što predstavlja prosječnu produkciju za vodotoke koji pripadaju području lipljana. Najveći prirast ima lipljan (94,46%), a zatim slijedi pastrva (5,34%) i s vrlo malom produkcijom peš (0,20) (Tablica 7.3.1.).

Tablica 7.3.1. Godišnji prirast ihtiopopulacija rijeke Kupe

Vrsta	Godišnji prirast (kg/ha)	%	Ukupni godišnji prirast (kg/10,54ha)
Lipljan (<i>Thymallus thymallus</i>)	18,53	94,46	195,33
Pastrva (<i>Salmo trutta</i>)	1,05	5,34	11,04
Peš (<i>Cottus gobio</i>)	0,04	0,20	0,46
Ukupno	19,62	100	206,84

8. HIGIJENSKO-SANITARNI UVJETI I OCJENA ZDRASTVENOG STANJA IHTIOFAUNE

8.1. Uzimanje i slanje materijala na laboratorijske pretrage

Uzimanje uzoraka vode

U slučaju da primijete onečišćenje, ribolovci i ribočuvari dužni su uzeti uzorak vode na propisan način kako bi se daljnjim laboratorijskim pretragama utvrdio uzrok onečišćenja. Uzorak vode uzima se u čistu litrenu bocu, koja se prethodno nekoliko puta ispere u vodi čiji uzorak će biti uzet. Nakon toga boca se potapa pod vodu, grlom okrenutim uzvodno. Bocu je potrebno napuniti do vrha i začepiti pod vodom kako u njoj ne bi ostao zrak. Uzorkovanje se vrši na nekoliko mjesta, uzvodno od mjesta onečišćenja, na samom mjestu i nizvodno od mjesta onečišćenja. Napunjene boce pohranjuju se na hladnom (+4 °C) i tamnom mjestu kako bi se uzorak očuvao u izvornom stanju. U slučaju pojave pjene, masnijih mrlja ili sitnog smeća na površini vode, potrebno je uzeti dodatan uzorak s površine vode. Taj uzorak se uzima pomoću posude sa širokim grlom ili se grabilicom stavlja u boce. Boce s uzorcima potrebno je dobro označiti kako kasnije ne bi došlo do zamjene uzoraka. Na svaku bocu potrebno je napisati ili nalijepiti/objesiti cedulju s upisanim podacima: vrijeme uzorkovanja, mjesto uzimanja uzorka, tko je uzimao uzorak, postupak s uzorkom (vrijeme proteklo do spremanja na hladno), a poželjno je zabilježiti i temperaturu vode i zraka. Tako pripremljene uzorke potrebno je što prije poslati na laboratorijsku analizu u jednu od ovlaštenih ustanova.

Uzimanje uzoraka uginule ribe

Ribe se za laboratorijske pretrage trebaju uzeti još žive. Međutim, ukoliko nema živih bolesnih primjeraka uzimaju se najsvježije lešine koje se prepoznaju po normalnoj (tamnijoj) boji kože, ružičastim škrgama i prozirnoj rožnici («bistro oko»). Na pretragu se šalju cijele ribe, a za slanje je potrebno odabrati primjerke s jasno izraženim znakovima oboljenja u različitim razvojnim fazama. Uzorak se uzima od svake oboljele vrste s pojedine vode. Ukoliko postoji sumnja na više vrsta bolesti uzimaju se dodatni uzorci. Svaki uzorak riba treba sadržavati od 10 do 30 komada riba. Starije lešine neprikladne su za pretrage i ne treba ih slati u laboratorij. Prilikom uzimanja uzorka treba prikupiti sve anamnestičke podatke (obavijesti o zatečenom stanju) i unijeti ih u formular koji se šalje uz uzorak.

8.2. Bolesti riba koje se suzbijaju po zakonu

Zarazne bolesti slatkovodnih vrsta riba, čije je sprečavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku navedeno je u Naredbi o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju od 1. siječnja do 31. ožujka 2016. godine (N.N., br. 141/15):

1. Koi-herpes viroza (KHV)
2. Virusna hemoragijska septikemija pastrva (*Septicaemia haemorrhagica*)
3. Zarazna hematopoetska nekroza (*Necrosis infectiosa haemtopoetica salmonis*)

Radi praćenja prisutnosti uzročnika proljetne viremije šarana, Koi-herpes viroze, virusne hemoragijske septikemije i zarazne hematopoetske nekroze na uzgajalištima riba, provode se sljedeći programi:

- (a) Program nadziranja zdravlja akvatičnih životinja prijemljivih na Koi-herpes virozu (KLASA: 322-01/14-01/1913, URBROJ: 525-10/0264-14-1);
- (b) Program nadziranja zdravlja akvatičnih životinja prijemljivih na virusnu hemoragijsku septikemiju i zaraznu hematopoetsku nekrozu (KLASA: 322-01/14-01/1914, URBROJ: 525-10/0264-14-1);
- (e) Program nadziranja zdravlja akvatičnih životinja prijemljivih na proljetnu viremiju šarana (KLASA: 322-01/14-01/1917, URBROJ: 525-10/0264-14-1).

8.3. Uklanjanje uginule i bolesne ribe

Leševi životinja i riba moraju se učiniti neškodljivima u objektima za utilizaciju, jama-grobnicama ili stočnim grobljima. Oprema i objekti u kojima se sabiru životinjski leševi i otpadna animalna tvar (sabirališta) moraju udovoljavati propisanim uvjetima i biti pod veterinarskim nadzorom. Način neškodljivog uklanjanja životinjskih leševa te uvjete kojima moraju udovoljavati objekti, oprema i prijevozna sredstva propisuje ministar. S otpadnim animalnim tvarima treba postupati tako da se ne ugrozi zdravlje ljudi i životinja.

Izuzetno, skupština općine može na zahtjev i uz mišljenje veterinarskog inspektora, u pojedinim slučajevima, dozvoliti uklanjanje otpadne animalne tvari na način dubokog zakapanja ili spaljivanjem, ako ne postoje tehničke mogućnosti za odvoženje ili odvoženje zahtijeva velike troškove.

**9. MJERE ZAŠTITE I ODRŽIVOG GOSPODARENJA RIBLJIM
ZALIHAMA TE NAČIN PROVOĐENJA TIH MJERA**

9.1. Organizacija ribočuvarske službe

Radi zaštite ribolovnog područja ili ribolovne zone ovlaštenici ribolovnog prava obvezatni su organizirati ribočuvarsku službu (imenovati ribočuvarare). Ribočuvarsku službu obavljaju ribočuvari. Temeljem Zakona o slatkovodnom ribarstvu (N.N. 49/05.) i Pravilnika o športskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu (N.N. 82/05; 1/06; 139/06) ovlaštenik ribolovnog prava može imenovati za ribočuvara osobu stariju od 18 godina života, koja ima položen ribočuvarski ispit. Ribočuvar je obvezan, prilikom identifikacije osobe koju zatekne u tijeku obavljanja ribolova, predstaviti se i pokazati svoju ribočuvarsku iskaznicu i ribočuvarsku značku. Obrazac ribočuvarske iskaznice i ribočuvarske značke propisan je Pravilnikom i čini njegov sastavni dio. Broj ribočuvarske iskaznice i ribočuvarske značke mora biti istovjetan. Ribočuvar je obvezan obavljati ribočuvarsku službu odjeven u službenu odoru čiji izgled, svojstva i način korištenja, kao i uvjete za odabir proizvođača, propisuje i provodi HŠR Savez.

Ribočuvar je obvezan voditi evidenciju dnevnih aktivnosti u Dnevniku rada, kojeg ovjerava ovlaštenik ribolovnog prava. Obrasci zapisnika o obavljenom pregledu, zapisnika i potvrde o privremeno oduzetom ulovu i/ili ribolovnom alatu i/ili opremi za ribolov i/ili drugom sredstvu namijenjenom ribolovu sastavni su dio Pravilnika o športskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu (N.N. 82/05;1/06; 139/06).

Broj ribočuvara neophodnih za osiguranje uspješnog rada ribočuvarske službe i opseg područja njihovog djelovanja određuje se gospodarskom osnovom i godišnjim planom gospodarenja za ribolovno područje ili ribolovnu zonu. Uz trenutnu brojnost članstva i karakteristike vodotoka jedan do dva ribočuvara su dostatna za cijelo područje/zonu. Eventualnim značajnijim povećanjem članstva i ukoliko se ukaže potreba za većim brojem organiziranih čuvara, naknadno će se odredi njihovi rangovi i pojedinačne ovlasti. Takve promjene će se naznačiti u godišnjem planu.

Evidenciju izdanih ribočuvarskih iskaznica, ribočuvarskih značaka i ribočuvarskih odora vodi Hrvatski športsko-ribolovni Savez koji ujedno dostavlja ovlašteniku ribolovnog prava potreban broj ribočuvarskih iskaznica, ribočuvarskih značaka i ribočuvarskih odora sukladno evidenciji o položenim ribočuvarskim ispitima.

Ribočuvar koji izgubi ribočuvarsku iskaznicu i/ili ribočuvarsku značku ili na drugi način ostane bez istih, dužan je odmah o tome izvijestiti ovlaštenika ribolovnog prava, na čiji će zahtjev HŠR Savez izdati novu iskaznicu.

Prema Zakonu o slatkovodnom ribarstvu ribiči su dužni ribočuvarima omogućiti obavljanje ribočuvarskog nadzora i pružiti im sve potrebne podatke i obavijesti u svezi s obavljanjem ribočuvarskog nadzora, te im pružiti pomoć u njihovom radu. Glede planiranog razvoja udruge, tj. povećanja broja članova, neophodno je predvidjeti permanentnu dodatnu edukaciju (stručni ispit za ribočuvara) još nekolicine ribiča kao potencijalnih ribočuvara. Tako se razvojem osobne svijesti svakog pojedinca formira široka baza sportaša i rekreativaca s naglašenim smislom za racionalnom uporabom nacionalnog bogatstva.

Zakonom o slatkovodnom ribarstvu (49/05 – pročišćeni tekst) propisana je obveza ribočuvara da utvrđeni prekršaj evidentira zapisnički te da ga u roku od tri dana dostavi nadležnom inspektor. U slučaju oduzimanja ribolovnog alata i/ili opreme ribočuvar izdaje o tome potvrdu ribiču. Ovlaštenik ribolovnog prava (udruga) dužan je čuvati oduzeti alat, opremu ili ulov do njihove predaje nadležnom sudbenom tijelu. Temeljem pravnog shvaćanja Visokog prekršajnog suda RH športske ribolovne udruge, mogu podnositi kao oštećenici zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka, kada se radi o prekršajima počinjenim na ribolovnim vodama za koje imaju ribolovno pravo, a iz kojih bi proizašla za njih šteta, o čemu treba odlučivati u svakom konkretnom slučaju.

9.2. Problemi onečišćenja ribolovnih voda

Onečišćenje voda je promjena kakvoće voda koja nastaje unošenjem, ispuštanjem ili odlaganjem u vode hranjivih i drugih tvari, utjecajem energije ili drugih uzročnika, u količini kojom se mijenjaju korisna svojstva voda, pogoršava stanje vodenih ekosustava i ograničuje namjenska uporaba voda. Kao hranjive tvari se podrazumijevaju kemijski elementi, odnosno njihovi spojevi važni za rast i razvoj organizama (soli dušika, fosfora i sl.). Zagađenje voda je onečišćenje većeg intenziteta koje nastaje unošenjem, ispuštanjem ili odlaganjem u vode opasnih tvari, energije ili drugih uzročnika u količinama, odnosno koncentraciji iznad dozvoljenih graničnih vrijednosti čime se dovode u opasnost život i zdravlje ljudi i stanje okoliša ili uslijed kojeg mogu nastupiti poremećaji u gospodarstvu ili drugim područjima. Zagađenjem vode smatra se i svaka promjena kakvoće vode kojom se pogoršava vrsta vode određena klasifikacijom voda.

9.3. Postupak u slučaju zagađenja vodotoka i pomora riba

Ovlaštenik ribolovnog prava dužan je ribarskoj inspekciji prijaviti svaki pomor riba na ribolovnom području ili ribolovnoj zoni za koju je dobio ribolovno pravo. U slučaju bilo kakve promjene na vodi ili na ribama neophodna je brza reakcija uz obavješćivanje nadležnih institucija. Brza reakcija u ovakvim situacijama uvelike pridonosi spašavanju riba i životinja, sprječavanju daljnjeg širenja onečišćenja i sprečavanju dodatnih šteta. Stalni nadzor ribočuvarske službe i ribolovaca najznačajnije su mjere na prevenciji takvih slučajeva i ublažavanju njihovih posljedica. Bilo kakvo protuzakonito onečišćenje okoliša, uz prekršaj, predstavlja i kazneno djelo, stoga je u takvim slučajevima neophodno obavijestiti policiju.

9.4. Potencijalni zagađivači ribolovnog područja

Potencijalni zagađivači ribolovnog područja/zone većinom su vezani za intenzivnu poljoprivredu. Kako se ribolovno područje Javna ustanova NP Risnjak ne nalazi na području intenzivne poljoprivrede od nje ne postoji mogućnost direktnog zagađenja vode ili indirektno ispiranjem tla. Međutim, postoji mogućnost nesavjesnog odlaganja neželjenog otpada, te u slučaju zagađenja treba promptno reagirati. Dužnost ribočuvara i svih ribiča je da prate stanje na ribolovnim vodama, i u slučaju zagađenja obavijeste nadležne institucije.

9.5. Planiranje i organizacija premještanja ribe nakon poplava

Na poplavljenom području vodotoka koji se izlio iz korita zabranjeno je obavljanje ribolova dok se voda ne povuče u korito. Ovlaštenik ribolovnog prava ima obvezu premjestiti ribu iz privremenih stajaćih voda koje su ostale nakon poplave u vodotok koji se izlio iz korita, ako to omogućavaju klimatski i geomorfološki uvjeti. Istovremeno je zabranjeno sprječavati na bilo koji način povratak riba s poplavljenog područja te sprječavati bilo koja druga migratorna kretanja riba (Zakon o slatkovodnom ribarstvu N.N. 49/05.). Ukoliko dođe do poplava NP Risnjak izvršiti će svoju zakonsku obvezu uz konzultaciju s ribarskom inspekcijom i stručnom Ustanovom.

9.6. Planiranje i organizacija uzgoja riba za poribljavanje

Ovlaštenik ribolovnog prava može uzgajati ribe na dijelu ribolovnog područja ili ribolovne zone za koju je dobio ribolovno pravo uz pretpostavku da je to predviđeno gospodarskom osnovom, da ovlaštenik ima koncesiju za korištenje voda za uzgoj riba u gospodarske svrhe izdanu sukladno zakonu, da je registriran za obavljanje akvakulture, te ukoliko posjeduje povlasticu za akvakulturu. Trenutno ovlaštenik ribolovnog prava ne planira organizaciju uzgoja riba za poribljavanje. Ukoliko se vremenom pokaže interes za uzgojem riba za poribljavanje ovlaštenik ribolovnog prava će u konzultaciji sa stručnom Institucijom poduzeti odgovarajuće predradnje te aneksom gospodarske osnove i/ili godišnjim planom gospodarenja naznačiti takve aktivnosti.

9.7. Planiranje selektivnog izlova onih vrsta riba koje ugrožavaju druge vrste

Na određenom ribolovnom području ili u određenoj ribolovnoj zoni ovlašteniku ribolovnog prava povremeno se može odobriti selektivni ribolov onih vrsta riba koje ugrožavaju druge vrste. Rješenje za selektivni ribolov na temelju zahtjeva ovlaštenika ribolovnog prava izdaje resorno Ministarstvo uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu prirode. U rješenju za selektivni ribolov navest će se ribolovni alati i oprema te vrijeme i način na koji se smije obavljati ribolov.

Na ribolovnom području/zoni nije evidentirana prisutnost riba koje ugrožavaju druge vrste riba. Ukoliko se ukaže potreba selektivnog izlova NP Risnjak će u suradnji s ovlaštenom Ustanovom takav izlov predložiti ili putem aneksa gospodarske osnove ili izravnim zahtjevom Ministarstvu.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Rješenjem o uvjetima zaštite prirode na izdvojenoj ribolovnoj zoni ovlaštenika ribolovnog prava Javne ustanove NP Risnjak propisuje nužno dopuštanje neograničenog izlova (uz zabranu vraćanja u vodu) stranih vrsta riba (popis u privitku Rješenja o uvjetima Zaštite prirode).

10. KOLIČINA DOZVOLJENOG GODIŠNJEG ULOVA RIBE

10.1. Maksimalna količina dozvoljenog dnevnog i godišnjeg ulova po vrstama

Optimalan izlov ovisi o godišnjoj produkciji riba u njihovu staništu te se jedino pravilnim gospodarenjem može održati ravnoteža ihtiomase. Da bi se održala konstantna biomasa organizama bez narušavanja matičnog fonda dozvoljeno je izlovljavati samo višak prirodnog prirasta koji iznosi oko 70% od ukupnog godišnjeg prirasta. Za alohtone vrste i one koje mogu negativno djelovati na autohtone, ugrožene ili endemske vrste, dozvoljene količine izlova mogu iznositi i do 100%. To često nije moguće provesti u praksi jer u godišnjoj produkciji najveći broj organizama, odnosno ličinki i mlađa, ne uspijeva dostići lovnu i zakonsku veličinu uslijed prirodne selekcije.

Temeljem Rješenjem Ministarstva zaštite okoliša i prirode izdanim uvjetima zaštite prirode „Zabranjuje se zadržavanje ulova, poribljavanje i prihrana ribljeg fonda u cilju postizanja ciljeva zonacije režima zaštite Nacionalnog parka Risnjak odnosno zaštite i očuvanja prirodnih staništa i procesa, bioraznolikosti te ugroženih, strogo zaštićenih, endemskih i rijetkih vrsta na području predmetnih voda. Obavljanje ribolova dozvoljeno je samo i isključivo na način „ulovi-pusti“. Iako od Ministarstva zaštite okoliša i prirode nametnuti način ribolova „ulovi-pusti“ u Hrvatskoj nije zakonski reguliran, a u nekim europskim zemljama je zakonski zabranjen. U ovoj ribolovnoj zoni nije moguće zadržati niti jedan primjerak niti jedne autohtone vrste ribe (Tablica 10.1.1.).

Tablica 10.1.1. Vrste za "ulovi-pusti" način ribolova

VRSTA	ULOV I - PUSTI
Lipljan (<i>Thymallus thymallus</i>)	+
Pastrva (<i>Salmo trutta</i>)	+
Peš (<i>Cottus gobio</i>)	Nije dozvoljen

10.2. Maksimalna količina dozvoljenog ulova temeljenog na godišnjem prirastu

U NP Risnjak, osim ribolova ulovi pusti, neće biti dozvoljen bilo kakav drugi oblik ribolova i ne planira se poribljavanje. Postojeće populacije su samoodržive što je prikazano u vrlo stabilnoj i zadovoljavajućoj ihtioprodukciji od nešto više od 19 kg ha⁻¹ (Tablica 7.3.1.).

11. VRIJEME LOVA RIBA I NJIHOVA NAJMANJA DOZVOLJENA LOVNA DUŽINA

11.1 Određivanje lovostaja i najmanjih lovni dužina, te trajnog lovostaja

Temeljem Zakona o slatkovodnom ribarstvu (N.N. 49/05) i Naredbe o zaštiti riba u slatkovodnom ribarstvu (N.N. 82/05) lovostaj je vrijeme u kojem se pojedine vrste riba, osim riba iz akvakulture, ne smiju loviti, zadržavati, prekravati, iskrcavati, prevoziti, skladištiti, prodavati, prerađivati, izlagati niti stavljati u promet. Najmanja veličina pojedinih vrsta riba je dužina ispod koje se ribe ne smiju loviti, zadržavati, prekravati, iskrcavati, prevoziti, skladištiti, prodavati, prerađivati, izlagati ili stavljati u promet. Istom Naredbom je regulirana i visina naknade štete koju fizička ili pravna osoba nanese ovlašteniku ribolovnog prava na ribolovnom području ili ribolovnoj zoni za koju je dobio ribolovno pravo povredom odredbi Zakona o slatkovodnom ribarstvu i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega. Riba se mjeri po dužini od početka usta do kraja sklopljene repne peraje.

Svi primjerci riba ulovljeni za vrijeme lovostaja kao i svi primjerci riba ulovljeni ispod najmanje dopuštene veličine moraju se odmah osloboditi i vratiti neoštećeni u stanište. Tijekom vremenskog razdoblja poplava zabranjuje se obavljanje ribolova na prostorima izvan korita ribolovnih voda.

Ovlaštenik ribolovnog prava dužan je pratiti stanje strogo zaštićenih, ugroženih i ciljanih vrsta riba područja ekološke mreže HR2000642 Kupa na ribolovnim vodama kojima gospodari te voditi evidenciju ulova.

Nedoraslim ribama smatraju se svi razvojni oblici riba koji još nisu dostigli spolnu zrelost odnosno, koji su ispod veličina propisanih Naredbom o zaštiti riba u slatkovodnom ribarstvu. Visina naknade štete za dorasle i nedorasle ribe određuje se tako da se količina ribe (masa u kilogramima) određene vrste ribe na kojoj je učinjena šteta obračuna po cijeni jednog (1) kilograma za tu vrstu ribe i pomnoži s koeficijentom za tu vrstu ribe.

U Tablici 11.1.1. navedeni su propisani lovostaji za pojedine vrste riba, najmanje lovne veličine i naknada štete (N.N. 82/05).

Tablica 11.1.1. Zakonom određen lovostaj za pojedine vrste riba, najmanje lovne veličine i naknada štete

Vrsta	Lokacije	Lovostaj	Najmanja veličina	Naknada štete
Lipljan (<i>Thymallus thymallus</i>)	u Kupi i Kupici	od 16. listopada do 15. svibnja	32 cm	50,00 kuna
Pastrva (<i>Salmo trutta</i>)	u Kupi, Kupici, Čabranki, u vodama Žumberka i sjeverno od Save	1. listopada do 31. ožujka	30 cm	40,00 kuna
Peš (<i>Cottus gobio</i>)	-	Strogo zaštićena vrsta*	-	-

*Prema Naredbi o zaštiti riba u slatkovodnom ribarstvu (NN 82/05)

Pripadajući koeficijenti kod određivanja visine naknade štete koju fizička ili pravna osoba nanese ovlašteniku ribolovnog prava na ribolovnom području ili ribolovnoj zoni za koju je dobio ribolovno pravo za pojedine vrste riba, zavisno o stanju njihove doraslosti zadani su u Naredbi o zaštiti riba u slatkovodnom ribarstvu (N.N. 82/05). U slučaju da je šteta počinjena na vrsti ribe koja nije obuhvaćena Naredbom, kao osnovica za izračunavanje tržišne cijene uzima se tržišna cijena šarana za ciprinidne i ostale vrste riba, te tržišna cijena kalifornijske pastrve za salmonidne vrste riba.

12. PROGRAM PORIBLJAVANJA

12.1. Opća načela poribljavanja

Poribljavanje je plansko unašanje riba u ribolovne vode na temelju gospodarske osnove i godišnjeg plana (Zakon o slatkovodnom ribarstvu N.N. 49/05.). Osnovni princip poribljavanja baziran je na biološkim, ekološkim i gospodarskim spoznajama. Svrha je stvaranje takve riblje populacije koja će u moći koristiti postojeće hranidbene niše, neće narušavati karakter i kvalitetu vode, doprinosit će održavanju/uspostavljanju odgovarajuće ekološke ravnoteže i moći će se kvalitetno realizirati kroz sportski ribolov. Vrsta nasadnog materijala ovisi o fizikalno-kemijsko-biološkim karakteristikama vode u koju se riba nasađuje. Općenito je pravilo da su vode s godišnjim temperaturnim kolebanjem od 5°C do 20°C tzv. salmonidne vode s pastrvom kao dominantnom vrstom. Vode s temperaturnim kolebanjem od 10°C do 30°C su ciprinidne vode sa šaranom kao dominantnom vrstom. Pastrve se obično nasađuju u monokulturi (sve ribe u nasadu su iste vrste), a šarani u polikulturi (različite vrste riba zajedno).

12.2. Količina i vrsta ribe po uzrasnim kategorijama na temelju biološkog potencijala

Većina nasađivanja se uglavnom temelji na procjeni biološkog potencijala. Količina ribe koja premašuje biološki potencijal vode neće imati na raspolaganju dovoljne količine hrane, skloništa niti životnog prostora što će rezultirati smanjenim prirastom i zdravstvenim problemima. Kako je procjena biološkog potencijala rezultat vremenski i prostorno ograničenih istraživanja i planovi nasađivanja su vrlo orijentacijski. Tek vođenjem ispravne dugogodišnje statistike stvarno ostvarenih ribolovnih rezultata na svakoj ribolovnoj vodi (CPUE – ulov po jedinici napora) moći će se preciznije definirati optimalne potrebe nasada.

Rješenjem o uvjetima zaštite prirode Ministarstva zaštite prirode i okoliša ovlašteniku ribolovnog prava Javnoj ustanovi NP Risnjak se zabranjuje poribljavanje ribolovne zone za koju mu je dodijeljeno ribolovno pravo uz pretpostavku da će zatečene opulacije biti samoodržive.

13. MJERE ZAŠTITE POSEBNIH STANIŠTA

13.1. Posebne mjere zaštite

Na ribolovnom području/zoni na kojem je ribolovno pravo dobio NP Risnjak posebna staništa nisu utvrđena niti popisana.

14. EKONOMSKA OSNOVA KORIŠTENJA RIBOLOVNOG PODRUČJA I/ILI RIBOLOVNE ZONE

Ekonomska osnova korištenja ribolovnog područja/zone temelji se na planu prihoda i rashoda u narednim godinama. Planirana novčana sredstva i namjenu korištenja tih sredstava mora sadržavati godišnji plan kojega je ovlaštenik ribolovnog prava obvezan izraditi za svaku narednu godinu. Naime, ovlaštenik ribolovnog prava dužan je Ministarstvu dostaviti godišnji plan na potvrđivanje najkasnije do 1. listopada za sljedeću kalendarsku godinu, a bez potvrđenog godišnjeg plana ribolov nije dopušten. Osnovne ekonomske pretpostavke ovlaštenika ribolovnog prava uglavnom su definirane Zakonom o slatkovodnom ribarstvu (N.N. 49/05). Prema tom Zakonu osobe za obavljanje športskog ribolova na određenom ribolovnom području ili ribolovnoj zoni kupuju dozvole od ovlaštenika ribolovnog prava uz obavezno poštivanje organizacijske strukture i odluka ovlaštenika ribolovnog prava. Ovlaštenik ribolovnog prava smije prodavati dozvole za ribolovno područje ili ribolovnu zonu za koju je dobio ribolovno pravo hrvatskim i stranim državljanima za godinu u kojoj navršavaju 15 ili više godina i to po cijeni otisnutoj na obrascu dozvole. Dozvola vrijedi na ribolovnom području ili u ribolovnoj zoni za koju je ovlaštenik dobio ribolovno pravo, kao i na ribolovnom području ili ribolovnoj zoni drugog ovlaštenika ribolovnog prava s kojim je ovlaštenik zaključio ugovor o recipročnom pravu. Dozvola za ribiča invalida Domovinskog rata Republike Hrvatske potvrđena od strane Ministarstva i ovlaštenika ribolovnog prava, a izdane od ovlaštenika ribolovnog prava, vrijedi na svim tekućicama koje su ribolovne vode na području Republike Hrvatske, kao i na ribolovnom području ili ribolovnoj zoni ovlaštenika ribolovnog prava koji je prodao dozvolu.

Dozvolu za športski ribolov izdaje ovlaštenik ribolovnog prava s rokom važenja za jedan dan (dnevna dozvola) ili za tekuću kalendarsku godinu (godišnja dozvola). Dnevna dozvola važi 24 sata od sata kupnje dozvole datuma navedenog u dozvoli. Godišnja dozvola važi od 00.00 sati 1. siječnja do 24.00 sata 31. prosinca tekuće kalendarske godine navedene u dozvoli. Visina naknade po trajanju i kategorijama ribiča propisana je Pravilnikom o športskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu (N.N. 82/05). Sredstva uplaćena na ime naknade za dozvole prihod su ovlaštenika ribolovnog prava, Saveza i Državnog proračuna Republike Hrvatske. Ovlašteniku ribolovnog prava raspoređuje se 80% sredstava koja se koriste sukladno gospodarskoj osnovi i godišnjem planu. Savezu se raspoređuje 10% sredstava, koja se smiju koristiti samo za unaprjeđenje športskog ribolova, edukaciju članstva i za

obavljanje poslova javnih ovlasti Saveza. Kao prihod Državnog proračuna Republike Hrvatske raspoređuje se 10% sredstava.

Ribiči moraju voditi popis o ulovu riba na propisanom obrascu te podatke o količini i vrstama riba zadržanim u športskom ribolovu dostavljati ovlašteniku ribolovnog prava. Ovlaštenici ribolovnog prava obvezni su prikupljene podatke o ribolovu dostaviti Savezu na propisanom obrascu do kraja travnja za prethodnu godinu. Savez je obvezan prikupljene podatke dostaviti Ministarstvu na propisanom obrascu do kraja svibnja za prethodnu godinu.

Troškovi ovlaštenika ribolovnog prava moraju biti pokriveni prvenstveno prodajom godišnjih i dnevnih dozvola kao i naplatom članarine. Sve ostalo predstavlja izvanredni prihod, na kojeg se u formiranju financijske konstrukcije gospodarenja ne može sa sigurnošću računati. Dodatni prihod se raspoređuje na dodatne potrebe ovlaštenika, a dodatni rashod se regulira rebalansom godišnjeg proračuna.

14.1. Predviđeni broj ribiča na ribolovnom području i/ili ribolovnoj zoni

Javna ustanova NP Risnjak planira gospodarenje ribolovnom vodom na osnovi 500 članova s plaćenom godišnjom dozvolom. Invalidi Domovinskog rata ne plaćaju ribolovnu dozvolu, a predviđeno je godišnje izdavanje 50 takvih dozvola. Oni moraju biti evidentirani te dokazati svoj status nakon čega im se izdaje posebna ribolovna dozvola.

Eventualno povećanje broja ribiča preko maksimalnog kapaciteta ribolovnog područja/zone regulirat će ovlaštenik ribolovnog prava dodatnim odlukama, a u konzultaciji sa stručnom Institucijom.

15. VRSTE I NAČIN UPORABE DOZVOLJENIH RIBOLOVNIH SREDSTAVA I MAMACA

15.1. Vrste i način uporabe dozvoljenih ribolovnih sredstava

Ribolov „ulovi-pusti“ na ribolovnim vodama NP Risnjak obavljat će se sukladno Pravilniku o športskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu (N. N. 82/05) koji propisuje da se športski ribolov svih vrsta pastrva i lipljana smije obavljati samo s jednim ribolovnim štapom i s jednom umjetnom mušicom ili varalicom. Ribolovni alati i oprema kojima se obavlja ribolov moraju biti pod stalnim neposrednim nadzorom ribiča (NN 139/06). Prilikom obavljanja športskog ribolova smije se koristiti mreža za prihvat ribe (podmetač). Na ribolovnim vodama NP Risnjak ribolov ulovi pusti je dozvoljen svakim danom od izlaska do zalaska sunca.

Zabranjeno je loviti ribu u ribolovnim vodama uz uporabu strane (alohtone) vrste ribe (žive ili mrtve) kao mamca. Noćni ribolov, uporaba plovila za obavljanje športskog ribolova kao niti uporaba plovila na daljinsko upravljanje nije dozvoljeno. Tijekom vremenskog razdoblja pojava poplava zabranjuje se obavljanje ribolova na prostorima izvan korita ribolovnih voda. Eventualne promjene uvjeta ribolova bit će naznačene godišnjim planom gospodarenja, a po odluci organa uprave ovlaštenika ribolovnog prava.

16. ORGANIZACIJA RIBOČUVARSKE SLUŽBE

U športskom ribolovu veliki problem je kako svesti krivolov na razinu koja neće svojom aktivnošću ugroziti riblji fond nakon poduzetih mjera za unaprjeđenje ribarstva na nekom području/zoni. To ne predstavlja samo problem športsko ribolovnih organizacija, već u krajnjoj mjeri to je opće društveni problem. Prilikom preuzimanja ribolovnog područja/zone, ovlaštenici ribolovnog prava preuzimaju i obvezu njegovog čuvanja kroz organiziranu čuvarsku službu.

16.1. Struktura ribočuvarske službe

Radi zaštite ribolovnog područja ili ribolovne zone ovlaštenici ribolovnog prava obvezatni su organizirati ribočuvarsku službu. Ribočuvarsku službu obavljaju ovlašteni ribočuvari, a imenuje ih Javna ustanova NP Risnjak ovlaštenik ribolovnog prava kako bi zaštitio vode za koje je pravo i dobio. Ulogu „ribočuvara“, kao zaštitnika i kontrolora na ribolovnim vodama ima i svaki član kao i svaki savjestan građanin ljubitelj prirode i njenih ljepota. Čuvari ribolovnog područja trebaju pratiti sve promjene koje se događaju u vodi i oko nje, te pravovremeno obavještavati o eventualnim zagađenjima, ugibanjima i dr.

Ribočuvari trebaju biti ovlašteni za prodaju ribolovnih dozvola, poglavito dnevnih. Također trebaju raspolagati sa svim informacijama o ribolovnom području/zoni kao i o mogućnostima ribolova. Preporuča se da brojevi mobilnih telefona članova ribočuvarske službe budu lako dostupni (npr. tiskanje posjetnica sa svim brojevima ribočuvara) kako bi savjesni ribolovci, ali i svi ostali zaljubljenici u prirodu mogli prijaviti bilo kakve nepravilnosti na vodi.

Efikasnim se pokazalo i ispisivanje brojeva telefona odgovornih osoba na poledini članske iskaznice ovlaštenika ribolovnog prava radi što brže i djelotvornije reakcije ribočuvarske službe.

16.2. Plan rada ribočuvarske službe

Ribočuvarsku službu je potrebno ustrojiti na način da broj ribočuvara i organizacija službe osiguraju uspješan rad u opsegu područja djelovanja ribočuvara. Praksa je pokazala osobitu efikasnost povremenih kontrola uz sudjelovanje više članova ribolovnih udruga. Nekoliko takvih kontrola, uz odgovarajuće kažnjavanje, može bitno smanjiti krivolov. S obzirom na broj članova ribočuvarska služba organizirat će se prvenstveno na volonterskom radu. S eventualnim povećanjem broja članova, i s razvojem organizacije udruge ovlaštenik ribolovnog prava će razmotriti i mogućnost stalnog zapošljavanja ribočuvara. Za kvalitetno kontroliranje i nadzor ribolovnih voda ribočuvarskoj službi je potrebno osigurati i pomoćna tehnička sredstva poput mobilnih telefona, dalekozora, baterijskih svjetiljki, fotoaparata i sl. Odlukom ovlaštenika ribolovnog prava NP „Risnjak“ ribočuvarskoj službi može biti dozvoljena uporaba plovila u radu.

16.3. Ovlasti ribočuvara

Ribe u slatkim vodama dijelovi su prirode od interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu koja se provodi sukladno odredbama Zakona o slatkovodnom ribarstvu (N.N. br. 49/05). Gospodarenje ribama slatkih (kopnenih) voda obuhvaća ribolov, akvakulturu, zaštitu riba i ekologiju kopnenih voda. Ribe u slatkim vodama koriste se na održiv način koji pridonosi očuvanju biološke raznolikosti ekoloških sustava.

ZAKONSKA OBVEZA

Radi zaštite ribolovnog područja ili ribolovne zone ovlaštenici ribolovnog prava obvezatni su organizirati ribočuvarsku službu. Ribočuvarsku službu obavljaju ribočuvari. Ribočuvare imenuje ovlaštenik ribolovnog prava za ribolovne vode za koje je dobio ribolovno pravo. Ribočuvari imaju ovlaštenja propisana Zakonom o slatkovodnom ribarstvu i propisima donesenim na temelju njega.

Ribočuvar u obavljanju svoje djelatnosti ovlašten je od ribiča:

1. zatražiti dozvolu za obavljanje ribolova,
2. pregledati ribolovni alat, opremu za ribolov i ulov
3. zatražiti osobnu iskaznicu ili drugu ispravu na temelju koje može utvrditi njegov identitet,
4. privremeno oduzeti ribolovni alat, opremu za ribolov i ulov.

Ako ribočuvar zatekne na ribolovnim vodama na kojima obavlja ribočuvarsku djelatnost osobu koja obavlja rekreacijsko-športski ribolov ili druge radnje protivno Zakonskim odredbama, dužan je u roku od tri dana o tome sastaviti zapisnik i dostaviti ga nadležnom inspektor.

Ako ribočuvar privremeno oduzme ribolovni alat i/ili opremu za ribolov i/ili ulov, dužan je u roku od 24 sata o tome sastaviti zapisnik i dostaviti ga nadležnom inspektor. Uz zapisnik se dostavlja i preslika pismene potvrde o privremenom oduzimanju opreme. Osobi od koje se oduzimaju ribolovni alat i/ili oprema za ribolov i/ili ulov izdaje se potvrda s točno označenim predmetima i/ili ulovom po vrsti i količini.

Ovlaštenik ribolovnog prava dužan je osigurati uvjete za oduzimanje, čuvanje i održavanje privremeno oduzetog ribolovnog alata i/ili opreme za ribolov i/ili ulova do njihove predaje nadležnom sudbenom tijelu.

S privremeno oduzetim ribolovnim alatom i/ili opremom za ribolov i/ili ulovom, do predaje nadležnom sudbenom tijelu, ovlaštenik ribolovnog prava ne može raspolagati (uništiti ih, prodati, predati, darovati, zamijeniti i sl.), osim ako posebnim zakonom ili drugim propisom nije drukčije određeno.

Ribočuvari imaju iskaznicu i značku kojima se dokazuje njihovo službeno svojstvo, identitet i ovlasti. Obrazac iskaznice i značke ribočuvara pravilnikom propisuje ministar. Iskaznicu i značku ribočuvara izdaje Savez na zahtjev ovlaštenika ribolovnog prava za ribolovno područje ili ribolovnu zonu za koju je dobio ribolovno pravo.

Ribiči su dužni ribočuvarima omogućiti obavljanje ribočuvarskog nadzora i pružiti im sve potrebne podatke i obavijesti u svezi s obavljanjem ribočuvarskog nadzora, te im pružati pomoć u njihovom radu.

16.4. Plan edukacije ribočuvara

Ovlaštenik ribolovnog prava može imenovati za ribočuvara osobu koja je starija od 18 godina života i koja ima položen ribočuvarski ispit. Edukaciju novih ribočuvara dužan je osigurati ovlaštenik ribolovnog prava tj. Javna ustanova NP Risnjak, a što treba planirati godišnjim planom.

17. NAPOMENA

17.1. Zakon o zaštiti prirode

Zakonom o zaštiti prirode (N.N. 80/13; članak 20. (2)) je propisano da: „U postupku izrade planova gospodarenja prirodnim dobrima vlasnici, nositelji prava ili izrađivači planova dužni su od Ministarstva ishoditi uvjete zaštite prirode. Uvjeti zaštite prirode izdaju se u obliku Rješenja. Temeljem zahtjeva Javna ustanova "Nacionalni park Risnjak" je dobila Rješenje o Uvjetima zaštite prirode. Budući je Rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, uvjeti zaštite prirode su ugrađeni u ovu Gospodarsku osnovu, a preslika Rješenja je njezin sastavni dio.

17.2. Godišnji plan

Sukladno gospodarskoj osnovi ovlaštenik ribolovnog prava izrađuje godišnji plan koji mora sadržavati:

1. procjenu količine riba i njihova prirasta u ribolovnom području ili ribolovnoj zoni,
2. dopušteni godišnji ulov ribe po vrstama i dopušteni dnevni ulov ribe,
3. plan poribljavanja prema količinama i vrstama te potrebna novčana sredstva,
4. mjere i način zaštite ribolovnog područja, ribolovne zone ili njezina dijela, organizaciju rada ribočuvarske službe te plan rada na uređenju okoliša,
5. planirana novčana sredstva i namjenu korištenja tih sredstava.

Ovlaštenik ribolovnog prava dužan je Ministarstvu dostaviti godišnji plan na potvrđivanje najkasnije do 1. listopada za sljedeću kalendarsku godinu. Ministarstvo godišnji plan potvrđuje do 1. studenoga za sljedeću kalendarsku godinu i o tome obvezatno izvješćuje Savez (HŠRS). Način izrade godišnjeg plana i njegovog provođenja propisuje ministar. Bez potvrđenog godišnjeg plana ribolov nije dopušten.